

BIULETYN ROK XIV/2004 NR 4

INFORMACYJNY

ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA
W KATOWICACH ISSN 0867-7646

W numerze m.in.:

- Listy przewodniczącego KRASP str. 3
- Działalność Komisji Bioetycznej SAM str. 8-10
- Konferencje str. 11-14
- Zasady zapisu bibliografii w pracach doktorskich i habilitacyjnych str. 22-23

UCZELNIE WOLNE OD UZALEŻNIEŃ

Z inicjatywy **Barbary Labudy**, sekretarza stanu w Kancelarii Prezydenta RP, zespół wybitnych ekspertów w składzie: prof. **Krystyna Gabryjelska** (prorektor ds. nauczania Uniwersytetu Wrocławskiego), **Jolanta Koczurowska** (specjalistka w dziedzinie uzależnień, prezes „Monaru” i wykładowca w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego), dr **Robert Porzak** (p.o. kierownika Zakładu Psychologii Wychowawczej i Psychoprofilaktyki Instytutu Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), przygotował rekomendacje i praktyczne porady dla tych uczelni, które są gotowe przeciwdziałać zjawisku narkomanii w środowisku akademickim. Propozycje te, nazwane standardami profilaktycznymi, mają pomóc szkołom wyższym w prowadzeniu skutecznych przedsięwzięć zaradczych.

Narkotyki stały się groźnym problemem dla młodych ludzi, którzy już wkrótce będą wykonywać różnorodne zawody, odpowiadając nie tylko za własny los, ale również za los innych osób i rozwój naszego kraju. Tysiące studentów niszczy swoje umysły, zdrowie i perspektywy życiowe, sięgając po narkotyki. Skalę zjawiska potwierdzają przeprowadzone w czerwcu tego roku pierwsze ogólnopolskie badania, zrealizowane w ramach programu Uczelnie Wolne od Narkotyków (na zlecenie minister **Barbary Labudy** badanie przeprowadziła Sopocka Pracownia Badań Społecznych, a sfinansowane ono zostało przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii ze środków budżetowych Ministerstwa Zdrowia oraz pochodzących z funduszy europejskich – Europejskie Centrum Monitorowania

Narkotyków i Narkomanii). Badania te wykazały, że blisko 41% studentów kształcących się w systemie dziennym i wieczorowym miało kontakt z narkotykami. Ponad 22% z nich sięgnęło po narkotyki w ciągu ostatniego roku, a blisko 12% uczyniło to w ostatnim miesiącu. Oznacza to, że ponad 379 tysięcy studentów używało narkotyków, z czego około 200 tysięcy jest zagrożonych uzależnieniem, a ponad 105 tysięcy wykazuje cechy uzależnienia.

W świetle tych badań widać wyraźnie, że szkoły wyższe powinny stać się tym środowiskiem, które w sposób świadomy i zamierzony będzie kreować skuteczną politykę antynarkotykową. Liczy na to 80% ankietowanych studentów. Ich oczekiwania upoważniają, wręcz zobowiązują uczelnie do podejmowania takich przedsięwzięć. Ten sam odsetek respondentów uważa, iż władze uczelni powinny mieć prawo do skreślenia z listy studentów kogoś, kto na terenie uczelni sprzedawał lub rozdawał narkotyki, natomiast 73,2% respondentów zgadza się, aby konsekwencje dyscyplinarne ponosiły także osoby je używające. Akceptację większości badanych – 79,8% – zyskała idea zorganizowania na terenie uczelni punktów, w których udzielano by informacji i pomocy osobom z problemami uzależnienia.

Przez ponad dwa i pół roku dwanaście ogólnopolskich organizacji studenckich podejmowało w ramach akcji Uczelnie Wolne od Narkotyków – pod auspicjami minister **Barbary Labudy** – różnego rodzaju inicjatywy edukacyjne i informacyjne w celu ograniczenia zjawiska narkomanii w swoim środowisku.

ciąg dalszy na str. 2

ROK JANA MIKULICZA- -RADECKIEGO

Uchwałą nr 26/02-05 Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych z dnia 15 grudnia 2003, rok 2005 został w polskich uczelniach medycznych ogłoszony „Rokiem Jana Mikulicza-Radeckiego”.

W ramach obchodów upamiętniających postać wybitnego naukowca, nauczyciela akademickiego i lekarza, 12 stycznia 2005 r. o godz. 13⁰⁰ w Domu Lekarza w Katowicach odbędzie się

Sesja Naukowa

„Jan Mikulicz-Radecki –

– pionier nowoczesnej chirurgii”

zorganizowana przez Oddział Śląski Towarzystwa Chirurgów Polskich, przy współudziale Biblioteki Głównej Śląskiej Akademii Medycznej.

W programie Sesji ujęto m.in. wykłady:

- prof. dr. hab. n. med. Jacka Starzewskiego: *Polskie korzenie Jana Mikulicza-Radeckiego*
- prof. dr. hab. n. med. Szczepana Łukasiewicza: *Profesor Józef Gasiński – twórca śląskiej szkoły chirurgicznej*
- prof. dr. hab. n. med. Lecha Cierpki: *Kontynuacja myśli chirurgicznej szkoły profesora Jana Mikulicza-Radeckiego i profesora Józefa Gasińskiego.*

Honorowy patronat nad sesją objął JM Rektor SAM prof. dr hab. Tadeusz Wilczok.

UCZELNIE WOLNE OD UZALEŻNIEŃ dokończenie

Z analizy tych działań wynika jednoznaczny wniosek, iż wszędzie tam, gdzie studenci otrzymali realne wsparcie ze strony władz uczelni, inicjatywy te były prowadzone skuteczniej, bardziej wszechstronnie i profesjonalnie.

Propozycje standardów profilaktycznych w zakresie działań formalno-prawnych:

- jednoznaczne i publicznie ogłoszone stanowisko uczelni w kwestii środków odurzających,
- prowadzenie otwartej polityki informacyjnej uczelni,
- szybkie reagowanie na naruszenia zakazów dotyczących posiadania, używania i rozprowadzania narkotyków i innych środków odurzających,
- współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i terapią uzależnień,
- diagnozowanie i monitorowanie problemów związanych z zażywaniem środków odurzających.

Standardy organizacyjne:

- standardy w zakresie tworzenia struktur,

- standardy dotyczące toku studiów,
- standardy dotyczące działań pomocowych,
- standardy dotyczące organizacji czasu wolnego.

Standardy w zakresie działań edukacyjnych:

- uczelnia podejmuje różnorodne działania zmierzające do rzetelnego zaznajamiania studentów i pracowników naukowych z problemami uzależnień.

Proponowane przez Zespół zalecenia profilaktyczne mają charakter modelowy i dotyczą przedsięwzięć prowadzonych w horyzoncie wielu lat. Każda uczelnia może wybrać z nich te rozwiązania, które uzna za najbardziej przydatne i dostosowane do swoich możliwości i specyfiki. Nie ulega jednak wątpliwości, że skuteczność działań profilaktycznych będzie tym większa, im więcej standardów zostanie wprowadzonych w życie. Jest także oczywiste, że szkoły wyższe, wykorzystując swój potencjał intelektualny, wniosą również swoje własne oryginalne rozwiązania profilaktyczne, dzieląc się z innymi ze-

branymi doświadczeniami (16 kwietnia 2004 Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich w Poznaniu przyjęło Uchwałę w sprawie przeciwdziałania uzależnieniom wśród studentów uczelni członkowskich. Prezydium KRASP zwróciło się także z apelem do wszystkich rektorów polskich uczelni o podjęcie zdecydowanych przedsięwzięć zaradczych, mających na celu walkę z tą groźną patologią w środowisku akademickim). Niezależnie od przyjętej w przyszłości strategii profilaktycznej, niezmiernie ważne jest, aby już teraz, na początku roku akademickiego zostały wprowadzone w życie choćby niektóre rekomendacje, jednoznaczne i publiczne ogłoszenie stanowiska uczelni wobec środków odurzających – na mocy uchwały senatu, a także wprowadzenie do treści ślubowania składanego przez studentów pierwszego roku deklaracji powstrzymania się od brania narkotyków i innych środków odurzających.

Materiał pochodzi z opracowania *Uczelnie Wolne od Uzależnień – standardy profilaktyczne* (wrzesień 2004), przygotowanego przez zespół ekspertów powołany przez minister Barbarę Labudę

Wszystkim P.T. Czytelnikom

„Biuletynu Informacyjnego”

serdeczne życzenia

spokojnych, szczęśliwych

Świąt Bożego Narodzenia

oraz wszelkiej pomyślności

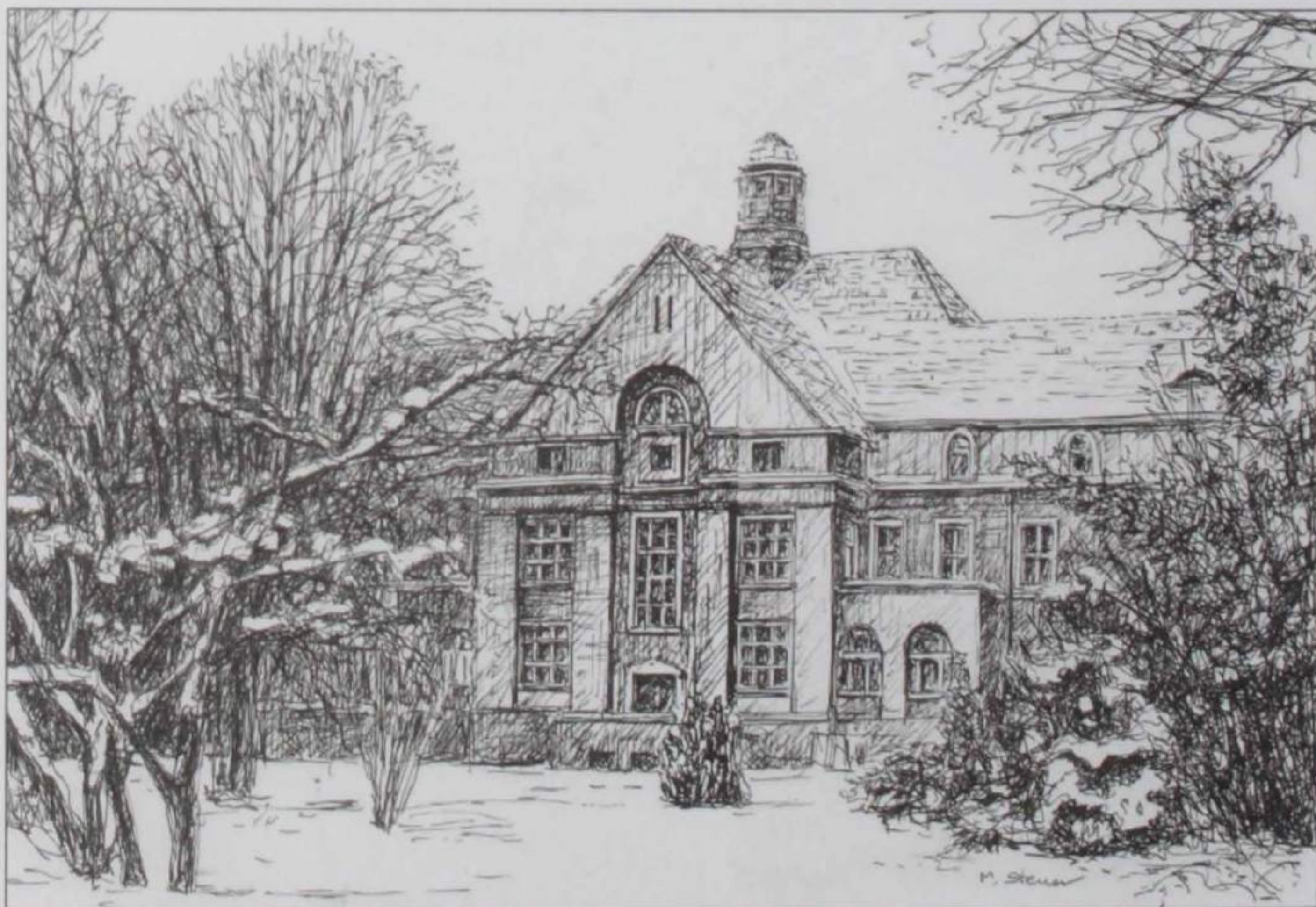
na każdy dzień

nadchodzącego 2005 roku

składa

Redakcja

Z ZABYTKÓW ARCHITEKTURY ŚAM

Kampus ŚAM w Zabrze Rokitnicy. Siedziba Katedry i Zakładu Fizjologii oraz Katedry i Zakładu Ogólnej Biologii Lekarskiej.

Ryc. Marcin Steuer

W SPRAWIE SZPITALI KLINICZNYCH

W odpowiedzi na apel przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, prof. dr. hab. **Franciszka Ziejki**, „Biuletyn Informacyjny” przytacza uchwałę Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 24 listopada 2004 roku w sprawie sytuacji szpitali klinicznych Collegium Medicum UJ i szpitali klinicznych Akademii Medycznych w Polsce.

Senat UJ stwierdza, że w związku z zaniedbaniami w polskiej służbie zdrowia w szczególnie dramatycznym położeniu znalazły się szpitale kliniczne, kształtujące kolejne pokolenia lekarzy na wszystkich poziomach specjalizacji, prowadzące badania naukowe, nade wszystko jednak świadczące usługi medyczne na najwyższym poziomie oraz ratujące zdrowie i życie ludziom w sytuacjach największego zagrożenia.

Bezдушna i nieracjonalna polityka organów państwowych, prowadzona od lat przez kolejne ekipy rządzące, doprowadziła do głębokiej zapaści finansowej szpitali klinicznych, zagrażając podstawom ich egzystencji, a tym samym kondycji całej polskiej służby zdrowia. Nadszedł czas, aby zacząć głośno mówić o stanie zagrożenia dla dalszego funkcjonowania uniwersyteckiej służby zdrowia, o narzucaniu nierealnych limitów usług medycznych, a także o rażąco niskiej ich wycenie,

która stawia lekarzy w sytuacjach dramatycznego wyboru moralnego i prawnego. Muszą oni coraz częściej rezygnować z działań mających na celu pomniejszenie cierpienia i ratowanie życia pacjentów, co prowadzi do łamania przysięgi Hipokratesa i naraża lekarzy na zarzut naruszenia przepisów zobowiązujących do udzielenia należytej pomocy chorym.

Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego w poczuciu odpowiedzialności za los chorych, za możliwość ich leczenia, za wykorzystanie wysokich kwalifikacji polskich lekarzy i bazy klinicznej zwraca się do Sejmu, Senatu, Rządu RP, a także do wszystkich sił politycznych oraz opinii publicznej z gorącym apelem o niezwłoczne przystąpienie do realizacji programu ratunkowego w tej dziedzinie, ze szczególnym uwzględnieniem stanu i perspektyw leczenia klinicznego. Nadeszła pora, aby odkładając na bok waśnie polityczne i zabiegi o głosy wyborców, zjednoczyć siły w

celu opracowania rzetelnego planu finansowego i organizacyjnego, który w krótkim czasie pozwoli wprowadzić program naprawczy w szpitalnictwie klinicznym. Musimy zdać sobie sprawę z tego, że trzeba ponieść niezbędne koszty dla urzeczywistnienia tych zadań. Reformy tej nie da się jednak przeprowadzić bez przedstawienia społeczeństwu prawdziwej informacji o sytuacji w służbie zdrowia i o koniecznych przedsięwzięciach, jakie władze państwowe muszą zrealizować.

Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego wyraża nadzieję na podjęcie działań zmierzających do przygotowania w trybie pilnym programu naprawczego, a środowisko akademickie naszej Uczelni deklaruje gotowość do pomocy w jego powstaniu. Zaniechanie podjęcia tego typu kroków doprowadzi do katastrofy w zakresie opieki medycznej w Polsce.

LIST KONFERENCJI REKTORÓW AKADEMICKICH SZKÓŁ POLSKICH DO REKTORÓW, PROFESORÓW I STUDENTÓW UKRAINY

W obliczu dramatycznych wydarzeń na Ukrainie, którym początek dało sfałszowanie wyników w II turze wyborów prezydenckich, pragniemy oświadczyć, że polskie środowisko akademickie w pełni solidaryzuje się z Wami, którzy podjęliście walkę o prawdę i prawo do życia narodu ukraińskiego w świecie powszechnie akceptowanych wartości. Pamiętając o łączącej nasze narody wspólnej historii, chcemy abyście wiedzieli, że jesteśmy z Wami także i w tych trudnych chwilach. Wierzmy głęboko, że na Ukrainie zwycięży prawda, a Wasza walka zakończy się zwycięstwem.

Z braterskim pozdrowieniem
Przewodniczący KRASP
Prof. dr hab. Franciszek Ziejka
Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego

Z OBRAD SENATU

27 października 2004

- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 16 listopada 2004:
 - dr hab. n. med. **Ireny Krupki-Matuszczyk** prof. nadzw. ŚAM w Katedrze i Klinice Psychiatrii i Psychoterapii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 8/2004).
- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 listopada 2004:
 - dr. hab. n. med. **Wojciecha Króla** prof. nadzw. ŚAM w Katedrze i Zakładzie Mikrobiologii i Immunologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 9/2004);
 - prof. dr hab. **Barbary Rogali** w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych, Alergologii i Immunologii Klinicznej Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 10/2004);
 - prof. dr hab. **Urszuli Goduli-Stuglik** w II Katedrze Pediatrii oraz Klinice Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka II Katedry Pediatrii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 11/2004);
 - prof. dr. hab. **Aleksandra Sieron** w Katedrze Chorób Wewnętrznych oraz Oddziale Klinicznym Chorób Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizykalnej Katedry Chorób Wewnętrznych Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 12/2004);
 - dr hab. n. med. **Urszuli Mazurek** w Katedrze i Zakładzie Biologii Molekularnej i Genetyki Medycznej Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 13/2004);
 - dr. hab. n. farm. **Andrzeja Jankowskiego** na funkcję kierownika Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej Wydziału Farmaceutycznego (uchwała nr 14/2004).

- Zgłoszono kandydaturę prof. dr. hab. **Artura Stojko** na członka Państwowej Komisji Akredytacyjnej na kadencję od 1.01.2005 r. do 31.12.2007 r. (uchwała nr 15/2004).
- Wyrażono zgodę na zniesienie Zakładu Rehabilitacji Leczniczej Katedry Rehabilitacji Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej (uchwała nr 16/2004).
- Zaopiniowano pozytywnie przyjęcie przez Śląską Akademię Medyczną od Grupy Kapitałowej Rafineria Trzebnia darowizny w postaci Gamma kamery (uchwała nr 17/2004).
- Wyrażono zgodę na reprezentowanie Akademii przez rektora na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Akademickiego Centrum Medycznego Śląskiej Akademii Medycznej S.A. i oddanie głosu za przyjęciem uchwał Walnego Zgromadzenia w sprawach:
 - rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania z działalności Spółki ACeMed S.A. za rok 2003,
 - rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółki ACeMed S.A. za rok 2003,
 - udzielenia absolutorium Zarządowi ACeMed S.A.,
 - udzielenia absolutorium Radzie Nadzorczej ACeMed S.A.,
 - podziału zysku,
 - dalszego istnienia Spółki ACeMed S.A.
- Senat Śląskiej Akademii Medycznej upoważnia Pana prof. dr. hab. **Janusza Koneckiego** – prorektora ds. studiów i studentów do oddania głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Akademickiego Centrum Medycznego Śląskiej Akademii Medycznej S.A. w sprawie dotyczącej udzielenia absolutorium przewodniczącemu Rady Nadzorczej ACeMed S.A. – **Tadeuszowi Wilczokowi** (uchwała nr 18/2004).

Z RAD WYDZIAŁÓW

WYDZIAŁ LEKARSKI
W ZABRZU

21 października 2004

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Przemysław NOWAK:
Behawioralne i biochemiczne mechanizmy sensytyzacji ośrodkowego układu dopaminowego wywołanej wielokrotnymi podaniami kwinpirolu lub amfetaminy u szczurów.

Recenzenci:

prof. dr hab. Edmund Przegaliński (PAN Kraków)

prof. dr hab. Adam Płaźnik (Inst. Psychiatrii i Neurologii Warszawa)

dr hab. Krystyna Kmiecik-Kołada,
prof. nadzw. ŚAM

Doktoraty

Lidia PERENC: *Rozwój somatyczny dzieci operowanych z powodu przepukliny oponowo-rdzeniowej.*

Promotor:

dr hab. Andrzej Kwolek, prof. nadzw. Uniw. Rzeszowskiego

Recenzenci:

dr hab. Sławomir Snela, prof. nadzw. Uniw. Rzeszowskiego

dr hab. Anna Obuchowicz

Agata STANEK: *Wpływ krioterapii ogólnoustrojowej na status antyoksydacyjny u pacjentów z zesztywniającym zapaleniem stawów kręgosłupa.* (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

Recenzenci:

dr hab. Włodzisław Kuliński, prof. nadzw. Wojskowego Inst. Medycznego w Warszawie

prof. dr hab. Danuta Bodzek

Barbara TLUCZYKONT: *Alergia na lateks i środki odkażające wśród lekarzy i pielęgniarek.*

Promotor:

prof. dr hab. Barbara Rogala

Recenzenci:

prof. dr hab. Karina Jahnz-Różyk (WAM Warszawa)

prof. dr hab. Maryla Krasnowska (AM Wrocław)

Uchwały Senatu ŚAM w pełnym brzmieniu zamieszczone są na stronie internetowej Akademii pod adresem:
http://www.slam.katowice.pl/bip/bip_2004.html

4 listopada 2004

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Andrzej LEKSTON:

Prospektywne, randomizowane badanie oceniające skuteczność przezskórnej śródnaczyniowej angioplastyki zwężonej tętnicy nerkowej z następową brachyterapią u chorych z nadciśnieniem naczyniowo-nerkowym. Ocena wybranych parametrów hemodynamicznych oraz przerostu lewej komory serca.

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Rynkiewicz (AM Gdańsk)

prof. dr hab. Grzegorz Opolski (AM Warszawa)

prof. dr hab. Jan Duława

Doktoraty

Piotr BEDNARSKI: *Rola i możliwości śródoperacyjnej identyfikacji makroskopowej gruczołów w leczeniu pierwotnej nadczynności przytarczyc.*

Promotor:

prof. dr hab. Antoni Podwiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Lech Pomorski (UM Łódź)

prof. dr hab. Marian Pardela

Jacek WOJTACHA: *Rola tlenu azotu i endoteliny-1 w miejscowej regulacji przepływu krwi w dużych naczyniach tętniczych po uszkodzeniu śród-blonka u szczurów. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Krystyna Żwirski-Korczala

Recenzenci:

prof. dr hab. Ryszard Brus

prof. dr hab. Ryszard Korbut (CM UJ Kraków)

2 grudnia 2004

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Małgorzata SZKUTNIK:

Ocena wyników nieoperacyjnego zamykania nieprawidłowych połączeń wewnętrz- i pozasercowych.

Recenzenci:

dr hab. Grażyna Brzezińska-Rajszyś (Inst. „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Warszawa)

prof. dr hab. Wiesława Tracz (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Zbigniew Religa

Z RAD
WYDZIAŁÓW

Doktoraty

Marcin FUDAL: *Ocena stężeń wybranych hormonów płciowych u mężczyzn z angiograficznie udokumentowaną chorobą wieńcową. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Jan Wodniecki

Recenzenci:

dr hab. Krzysztof Żmudka (CM UJ Kraków)

dr hab. Beata Kos-Kudła, prof. nadzw. ŚAM

Radosław JUŹWIAK: *Rozkład polimorfizmu kodonu 129 genu kodującego białko prionu w populacji polskiej. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Władysław Grzeszczak

Recenzenci:

prof. dr hab. Czesław Wójcikowski (AM Gdańsk)

dr hab. Andrzej Wiczowski, prof. nadzw. ŚAM

Mariusz MICHNO: *Pomiary densytometryczne i ultradźwiękowe szkieletu u kobiet bezzębnych lub częściowo pozbawionych uzębienia.*

Promotor:

prof. dr hab. Wojciech Pluskiewicz

Recenzenci:

dr hab. Andrzej Bohatyrewicz (PAM Szczecin)

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

Ewa OGŁODEK: *Wpływ wolno-zmiennych pól magnetycznych na morfologię komórek tarczycy szczurzy.*

Promotor:

dr hab. Andrzej Wiczowski, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Wojciech Kozłowski, prof. nadzw. Wojskowego Inst. Medycznego w Warszawie

prof. dr hab. Aleksander Sieroń

Katarzyna ROTHKEGEL: *Próba określenia algorytmu diagnostycznego do wykrywania niedoborów czynników krzepnięcia.*

Promotor:

dr hab. Andrzej Wiczowski, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Maria Kotschy (AM Bydgoszcz)

dr hab. Zdzisława Kondera-Anasz, prof. nadzw. ŚAM

Dorota SUPERNAK-BOBKO:

Rozwój zębów u szczurów w warunkach fizjologicznych i po podaniu pefloksacyny. (rozprawa wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Marcin Kamiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Stanisław Majewski (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Arkadiusz L. Zasadowski (Uniw. Warmińsko-Mazurski Olsztyn)

prof. dr hab. Ryszard Szkilnik

Sławomir ŻEGLEŃ: *Molekuła sCD 30 w chorobach atopowych. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Barbara Rogala

Recenzenci:

dr hab. Marek Jutel, prof. nadzw. AM we Wrocławiu

dr hab. Tadeusz Krzemiński, prof. nadzw. ŚAM

Zofia ŻYŁA: *Występowanie zaburzeń gospodarki węglowodanowej wśród młodych mężczyzn z okolic Zabrze i Mielca.*

Promotor:

prof. dr hab. Władysław Grzeszczak

Recenzenci:

prof. dr hab. Małgorzata M. Szelachowska (AM Białystok)

dr hab. Beata Kos-Kudła, prof. nadzw. ŚAM

WYDZIAŁ LEKARSKI
W KATOWICACH

21 października 2004

Kolokwia habilitacyjne

dr n. med. Marek CISOWSKI: *Miiniinwazyjne pomostowanie gałęzi międzykomorowej przedniej lewej tętnicy wieńcowej z wykorzystaniem techniki wideoskopowej.*

ciąg dalszy na str. 6 i 7

Recenzenci:

prof. dr hab. Zbigniew Religa (Inst. Kardiologii Warszawa)

prof. dr hab. Witold Rużyłło (Inst. Kardiologii Warszawa)

prof. dr hab. Marian Zembala

dr n. med. Maciej GONCIARZ: *Teradioterapia neoadjuwantowa w raku odbyticy a zachowanie się stężeń progastryny i gastryny w surowicy krwi i tkance resekowanego jelita oraz ekspresji genów gastryny, Cox-1, Cox-2, Bax, Bcl₂ i CCK-B.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Marek Wojtukiewicz (AM Białystok)

prof. dr hab. Piotr Thor (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Andrzej Nowak

Doktoraty

Michał BANAŚ: *Stężenie wybranych cytokin prozapalnych w surowicy krwi kobiet z zespołem policystycznych jajników.*

Promotor:

prof. dr hab. Barbara Zahorska-Markiewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Barbara Krzyżanowska-Świniarska (PAM Szczecin)

dr hab. Jan Kowalski

Zbigniew ŻABIŃSKI: *Wybrane wskaźniki morfologiczne i enzymatyczne krwinek czerwonych u pracowników przewlekle narażonych na działanie par rtęci.*

Promotor:

prof. dr hab. Antoni Hrycek

Recenzenci:

prof. dr hab. Krystyna Olczyk

prof. dr hab. Maria Podolak-Dawidziak (AM Wrocław)

2 grudnia 2004

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Marek MANDERA: *Czynniki prognostyczne w guzach miększych szyszynki u dzieci i młodzieży.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Michał Karasek (UM Łódź)

Z RAD
WYDZIAŁÓW

prof. dr hab. Marcin Roszkowski (Inst. „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Warszawa)

prof. dr hab. Henryk Majchrzak

Doktoraty

Marcin LEŚNIEWSKI: *Osiągnięcia wileńskiego ośrodka ginekologiczno-polożniczego w II Rzeczypospolitej. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Edmund Waszyński (AM Wrocław)

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Heimrath (AM Wrocław)

prof. dr hab. Piotr Skalba

dr hab. Andrzej Topol (Uniw. Śl. Katowice)

Artur PAŁASZ: *Aktywność kompleksu cytochromu P450 w jelicie cienkim szczura w różnych fazach życia osobniczego. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

dr hab. Ryszard Wiaderkiewicz

Recenzenci:

dr hab. Jan Gmiński

prof. dr hab. Mirosław Szutowski (AM Warszawa)

Anna SIEMIANOWICZ: *Ocena przydatności badań spiralnej tomografii komputerowej we wczesnej diagnostyce uszkodzeń kręgosłupa szyjnego.*

Promotor:

dr hab. Jan Baron

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Gaździk

dr hab. Marek Sasiadek (AM Wrocław)

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY
W SOSNOWCU

9 grudnia 2004

Doktoraty

Małgorzata DALEWSKA: *Wpływ stresora doświadczalnego – wysiłku izometrycznego – na mioelektryczną czynność żołądka.*

Promotor:

dr hab. Krzysztof Jonderko, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Jan Chojnacki (UM Łódź)

dr hab. Marek Hartleb

Magdalena JURZAK: *Ekspresja metaloproteinaz macierzy pozakomórkowej MM-1, MMP-3, MT 1-MMP (MMP-14) i MT 2-MMP (MMP-15) w bioptatach wątroby u chorych na przewlekle wirusowe zapalenie wątroby typu C. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

Recenzenci:

prof. dr hab. Barbara Jarząb (Inst. Onkologii Gliwice)

dr hab. Bogdan Marek

Małgorzata NOWAK: *Przemiany pochodnych chinoliny w kierunku otrzymania 6-podstawionych dichino [3,2-b;2',3'-e] [1,4] tiazyn. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

dr hab. Krystian Pluta, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Barbara Malawska (CM UJ Kraków)

dr hab. Lucjusz Zaprutko, prof. AM w Poznaniu

prof. dr hab. Andrzej Maślankiewicz

Monika PAUL-SAMOJEDNY: *Modyfikacje potranskrypcyjne mRNA receptorów estrogenowych w gruczolaku jelita grubego. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

Recenzenci:

dr hab. Jolanta Kwiatkowska-Jura (UJ Kraków)

dr hab. Andrzej Witek

Anita STANJEK: *Joduria i gospodarka hormonalna gruczołu tarczowego u dzieci z obszaru województwa śląskiego.*

Promotor:

prof. dr hab. Aleksandra Kochańska-Dziurawicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Koziół (PAM Szczecin)

prof. dr hab. Ewa Małecka-Tendera

Nagrody jubileuszowe (październik-grudzień 2004)

45-lecie

Kornelia PAŹDZIERNIOK
Henryk SKWARK
Maria WRÓBLEWSKA
Stefan ŹUCHOWSKI

40-lecie

Henryk SZNEIDER
Włodzisława TRAMER

35-lecie

Dr hab. n. med. Maria FORMIŃSKA-
-KAPUŚCIK
Feliks JEŹ
Dr n. med. Jadwiga PYSZKOWSKA
Dr hab. n. farm. Anna SUŁKOWSKA,
prof. nadzw. ŚAM
Dr n. med. Andrzej SZULC

30-lecie

Aleksandra CYBUL-WYCIŚLIK
Danuta JAKUBOWSKA-KIERMASZ
Dr n. med. Ewa JAMROZ
Dr hab. n. med. Zdzisława KONDERA-
-ANASZ, prof. nadzw. ŚAM
Dr n. med. Halina KUREK
Mgr Teresa LITWIŃSKA
Krystyna OBROCHTA
Dr hab. n. chem. Krystian PLUTA, prof.
nadzw. ŚAM
Stefania PYTEL
Zofia PYTEL
Dr n. med. Elżbieta SAMOCHOWIEC-
-DONOŚCIK

25-lecie

Dr n. med. Ryszarda ADAMOWICZ
Danuta BIEDROŃ
Joanna BOGACKA
Dr n. med. Nelly CIESIELSKA-KO-
-PACZ
Dr n. med. Eugeniusz CZECIOR
Krystyna DUDEK

Barbara GABARA
Dr n. med. Grażyna GIEC-FUGLE-
-WICZ
Piotr GOEBEL
Dr n. med. Janusz IWIŃSKI
Dr hab. n. med. Przemysław JAŁO-
-WIECKI, prof. nadzw. ŚAM
Dr n. med. Ewa JASTRZĘBSKA-MAJ
Dr hab. n. med. Jadwiga JOŚKO
Irena KŁOS
Dr n. med. Barbara KORZENIOWSKA
Dr n. med. Henryk KOZIOŁEK
Dr hab. n. med. Tadeusz KRZEMIŃ-
-SKI, prof. nadzw. ŚAM
Dr n. med. Jerzy ŁAGAN
Marianna MIGODA
Dr n. med. Joanna MYKAŁA-CIEŚLA
Dr n. med. Michał NAWROCKI
Dr hab. n. med. Ewa OBUCHOWICZ
Irena PALKIJ
Mgr Małgorzata PINKAWA
Jerzy PODSIADŁO
Elżbieta RAMOS
Dr n. med. Jerzy RDES
Józef SKORUPA
Dr n. med. Henryka SODOWSKA
Dr hab. n. med. Krystyn SOSADA, prof.
nadzw. ŚAM
Mgr Andrzej SZUMSKI
Dr n. przyr. Izabela WOSZCZYCKA-
-KORCZYŃSKA
Dr n. med. Izabela ŻUK-POPIOLEK

20-lecie

Dr n. med. Izabela DUDA
Mgr Lechosław DUL
Urszula FEDOROWSKA
Dr n. med. Ewa NOWAKOWSKA-
-ZAJDEL
Dr n. med. Andrzej OCHAŁA
Dr n. med. Henryk SZCZERBA
Mgr Urszula SZCZUREK
Dr hab. n. med. Dariusz SZURLEJ
Małgorzata TORBUS
Dr n. med. Romuald TWARDOWSKI
Dr n. med. Krzysztof WILCZEK
Danuta ZAGRODNIK

SPRAWY KADROWE

STANOWISKA I TYTULY

Tytuł profesora

Dr hab. Andrzej FRANEK (od 18 X 2004)

Stopień naukowy doktora habilitowanego

Dr n. med. Marek JASIŃSKI (od 25 X 2004)

Dr n. med. Michał KREJCA (od 25 X 2004)

Dr n. med. Jacek KASPERSKI (od 25 X 2004)

Dr n. med. Urszula MAZUREK (od 25 X 2004)

Zmiany na stanowiskach kierowniczych

Dr hab. Andrzej JANKOWSKI (od 1 XI 2004 do 31 X 2009) – kierownik Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej

Dr hab. Irena KRUPKA-MATUSZ-
-CZYK, prof. nadzw. ŚAM (od 16 XI 2004 do 15 XI 2009) – kierownik Katedry i Kliniki Psychiatrii i Psychoterapii
Dr hab. Wojciech KRÓL, prof. nadzw. ŚAM (od 1 XI 2004 do 31 X 2009) – kierownik Katedry i Zakładu Mikrobiologii i Immunologii

Prof. dr hab. Barbara ROGALA (od 1 XI 2004 do 31 X 2009) – kierownik Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Alergologii i Immunologii Klinicznej

Prof. dr hab. Urszula GODULA-STU-
-GLIK (od 1 XI 2004 do 31 X 2009) – kierownik II Katedry Pediatrii oraz Kliniki Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka

Prof. dr hab. Aleksander SIEROŃ (od 1 XI 2004 do 31 X 2009) – kierownik Katedry Chorób Wewnętrznych oraz Kliniki Chorób Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizykalnej

Dr hab. n. med. Urszula MAZUREK (od 1 XI 2004 do 31 X 2009) – kierownik Katedry i Zakładu Biologii Molekularnej i Genetyki Medycznej

Elektroniczna wersja Biuletynu Informacyjnego ŚAM dostępna na stronie:

<http://biblioteka.slam.katowice.pl/Biuletyn.htm>

Skrzynka poczty elektronicznej Biuletynu Informacyjnego: biulinf@slam.katowice.pl

W KRĘGU ETYKI

Działalność Komisji Bioetycznej Śląskiej Akademii Medycznej w roku akademickim 2003/2004

Komisja Bioetyczna powołana zarządzeniem JM Rektora ŚAM z dnia 28.10.2002 r. działała w składzie: przewodniczący prof. dr hab. **Stefan Kossmann** (internista), zastępca przewodniczącego: dr hab. **Leszek Ogiegło** prof. UŚ (prawnik), członkowie: prof. zw. dr hab. **Kornel Gibiński** (internista, gastroenterolog), dr hab. **Krzysztof Golba** (internista, kardiolog), prof. dr hab. **Waldemar Janiec** (farmakolog), dr hab. **Irena Krupka-Matuszczyk** prof. ŚAM (psychiatra), mgr **Malgorzata Lipińska** (pielęgniarka, prawnik, przedstawiciel Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych), prof. dr hab. **Marek Motyka** (chirurg), prof. dr hab. **Władysław Nasilowski** (medyk sądowy, przedstawiciel Okręgowej Rady Lekarskiej), dr n. farm. **Ewa Nikodemka** (farmaceuta, przedstawiciel Okręgowej Izby Aptekarskiej), dr hab. **Bogusław Okopień** (farmakolog kliniczny, internista), prof. dr hab. **Halina Promieńska** (filozof, UŚ), dr hab. **Violetta Skrzypulec** prof. ŚAM (ginekolog, położnik, endokrynolog), dr hab. **Andrzej Witek** (ginekolog, położnik), o. dr **Tacjan Wójciak** (duchowny).

Posiedzenia Komisji odbywały się co dwa tygodnie (z wyłączeniem przerwy wakacyjnej), czas oczekiwania na opinię Komisji zwykle nie przekraczał trzech tygodni od dnia złożenia wniosku.

W okresie sprawozdawczym Komisja na 23 posiedzeniach zaopiniowała 289 projektów badawczych, w tym 175 prac własnych ŚAM i 114 prac sponsorowanych. W stosunku do poprzedniego roku akademickiego do oceny zgłoszono o 94 (24,5%) projekty mniej, przy czym spadek dotyczył głównie prac własnych ŚAM (o 34,7%).

Jednostki Wydziału Lekarskiego w Katowicach przedstawiły 152 projekty badawcze, Wydziału Lekarskiego w Zabrze – 101, Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej – 25 i Wydziału Farmaceutycznego – 11. Wstępnej oceny formalno-prawnej (ze szczególnym uwzględnieniem oceny warunków ubezpiecze-

nia) dokonywał zastępca przewodniczącego Komisji.

Projekt badawczy prezentował na posiedzeniu Komisji główny badacz, po czym przedstawiał ocenę koreferent powołany przez przewodniczącego Komisji spośród jej członków.

W przypadku badania klinicznego z udziałem osób małoletnich, wobec braku w składzie Komisji lekarza specjalisty pediatrii, przewodniczący powoływał koreferenta z grona profesorów pediatrii naszej uczelni (*vide* art. 37t ust. 3 pkt 2 Ustawy z dn. 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne..., Dz.U. Nr 92, poz. 882) i odczytywał *in extenso* jego opinię na posiedzeniu Komisji. Po wnikliwej dyskusji z udziałem kierownika tematu dyskusję kontynuowano w części niejawniej posiedzenia, po czym Komisja podejmowała uchwałę w tajnym głosowaniu.

Nierzadko na posiedzeniu Komisji kierownika tematu reprezentował upoważniony przez niego współpracownik, nie zawsze kompetentny, co utrudniało proces opracowania opinii o projekcie lub było powodem zawieszenia ostatecznej opinii o projekcie badawczym.

Pozytywną ocenę uzyskało 278 projektów badawczych, w tym 132 po wprowadzeniu istotnych zmian; najczęściej (64 projekty) zastrzeżenia Komisji dotyczyły treści informacji dla badanego. W stosunku do 8 wniosków Komisja ze względu na istotne braki zawiesiła proces oceny do czasu ponownego opracowania projektu badawczego; 3 spośród tych projektów po wprowadzeniu korekt ponownie rozpatrzono i oceniono pozytywnie. Trzy projekty badawcze Komisja oceniła negatywnie.

W stosunku do badań klinicznych wielośrodkowych opinia komisji bioetycznej właściwej ze względu na siedzibę koordynatora badania wiąże wszystkie ośrodki współuczestniczące w badaniu (art. 37s cytowanej ustawy). W takich przypadkach Komisja mogła oceniać wyłącznie udział badacza lub ośrodka naszej uczelni w danym badaniu

klinicznym. Naszemu opiniowaniu podlegały więc tylko te projekty badań wielośrodkowych, których koordynator był pracownikiem ŚAM.

Komisja oceniała także zmiany lub uzupełnienia projektu badawczego po jego zaopiniowaniu, sprawozdania okresowe (obowiązkowe co roku) i końcowe z przebiegu badania, a także zgłaszane przez sponsora niespodziewane ciężkie niepożądane działania produktu leczniczego. W tym ostatnim przypadku Komisja zwracała się do badacza z prośbą o ustosunkowanie się do zgłaszanych nieoczekiwanych poważnych zdarzeń (SAE) i rozważenie modyfikacji protokołu badania lub przerwania eksperymentu.

W bieżącym roku weszły w życie liczne uregulowania prawne związane z przedmiotem działalności komisji bioetycznych.

1. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne, Ustawy o zawodzie lekarza oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, Ustawę o wyrobach medycznych oraz Ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych – w skrócie: Ustawa kwietniowa (Dz.U. Nr 92, poz. 882).

Ustawa ta przyniosła wiele istotnych i jednocześnie budzących wątpliwości zmian, które powinny być uwzględnione w bieżącej pracy komisji. Nastąpiło wyraźne rozszerzenie eksperymentu medycznego o „badanie kliniczne produktów leczniczych”. Ustawa nie tylko ostatecznie wyjaśniła zakres pojęcia eksperymentu medycznego na tle prawa polskiego (art. 21 Ustawy o zawodzie lekarza w związku z art. 37a ust. 2 Ustawy kwietniowej), ale również nakłada na komisje bioetyczne obowiązek opiniowania badań klinicznych (art. 29 ust. 2a Ustawy o zawodzie lekarza) stosownie do postanowień m.in. ustawy kwietniowej. Największe wąpli-

W KRĘGU ETYKI

Działalność Komisji Bioetycznej Śląskiej Akademii Medycznej w roku akademickim 2003/2004

wości wzbudziła instytucja „zgłoszenia zastrzeżeń” (art. 37s ust. 4 Ustawy kwietniowej). W tym zakresie Komisja została zmuszona do wypracowania i ostatecznie wypracowała, w porozumieniu z innymi komisjami bioetycznymi uczelni medycznych, procedurę opiniowania badań wielośrodkowych na terenie Polski. Nie mniej wątpliwości dotyczyło przepisów normujących treść wniosku o rozpoczęcie badania klinicznego oraz wymaganych przez ustawę załączników. Prawne wątpliwości rodzi przepis ustawy kwietniowej, wymagający aby komisja bioetyczna oceniła wysokość wynagradzania lub rekompensaty dla prowadzących badanie kliniczne i uczestników badania klinicznego oraz treść umów między sponsorem a ośrodkiem (art. 37r ust. 2 pkt 10 Ustawy kwietniowej; zob. również art. 37m ust. 2 pkt 9 tej ustawy) odnoszących się do badań klinicznych produktu leczniczego. W dotychczasowej praktyce Komisji do wniosków o rozpoczęcie badania nie dołączano tekstów umów zawieranych przez sponsorów z badaczami i nie ujawniano wysokości wynagrodzeń. Wreszcie, Komisja mu-

siała się uporać ze zmianami w zakresie ubezpieczenia sponsorów, badaczy i uczestników eksperymentów, które stanowią konsekwencję członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Dodatkowym utrudnieniem w pracy Komisji jest okoliczność, że kilka ważnych delegacji ustawowych dla Ministra Zdrowia nie zostało zrealizowanych i brak jest odnośnych przepisów wykonawczych (m.in. tak istotnych jak te, o których postanawia się w art. 37w Ustawy kwietniowej).

2. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej badacza i sponsora (Dz.U. Nr 101, poz. 1034).

3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia badań klinicznych z udziałem małoletnich (Dz.U. Nr 104, poz. 1108).

Komisja pozostawała w stałym kontakcie roboczym z innymi komisjami bioetycznymi (w tym z Odwoławczą Komisją Bioetyczną w Warszawie), a jej przedstawiciele brali aktywny udział (referaty) w poświęconych problematyce bioetycznej konferencjach: „Zagad-

nienia prawne w psychiatrii” (organizator: Śląska Akademia Medyczna i Uniwersytet Śląski, Katowice 22 kwietnia 2004 r.) oraz „Działalność komisji bioetycznych w świetle nowych przepisów i dyrektyw Unii Europejskiej” (organizator: Akademia Medyczna we Wrocławiu, Wrocław 24 września 2004 r.). Przedstawiciele naszej komisji uczestniczyli ponadto w konferencjach „Komisje bioetyczne – regulacje etyczne i prawne w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej” (organizator: Komisja Bioetyczna przy Instytucie Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka, Warszawa 26–27 kwietnia 2004 r.) oraz Międzynarodowej Konferencji Bioetycznej „The Ethics of Intellectual Property Rights and Patents” (organizator: Odwoławcza Komisja Bioetyczna przy Ministrze Zdrowia, Warszawa 12–13 kwietnia 2003 r.).

Wiele wysiłku włożyła Komisja w bieżący kontakt z badaczami i sponsorami badań, co dokumentuje obszerna korespondencja.

Oprac.: prof. prof. Stefan Kossmann i Leszek Ogiełło na podstawie materiałów przygotowanych przez Biuro Nauki

Zestawienie liczbowe opinii wydanych przez Komisję Bioetyczną ŚAM

Wpłynęło do Komisji 289 wniosków. Pozytywną ocenę uzyskało: bezwarunkowo 146 wniosków, po spełnieniu warunków 132 wnioski, po ponownym opracowaniu 3 wnioski. Nie uzyskały pozytywnej opinii 3 wnioski. Badacze wycofali 5 wniosków.

Zgłoszenia badań z Wydziału Lekarskiego w Katowicach

Po 11 projektów: Katedra i Klinika Hematologii i Transplantacji Szpiku; III Katedra i Klinika Kardiologii.

Po 9 projektów: Katedra i Klinika Neurologii Wieku Podeszłego; Katedra i Klinika Pneumonologii.

8 projektów: Katedra i Klinika Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii.

Po 6 projektów: Katedra i Klinika Neurologii; I Katedra i Klinika Kardiologii.

Po 5 projektów: Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii; Katedra i Klinika Gastroenterologii; Katedra i Klinika Okulistyki; I Katedra i Klinika Kardiochirurgii.

Po 4 projekty: Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii; Katedra i Klinika Pediatrii, Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej; Katedra i Klinika Psychiatrii i Psychoterapii.

Po 3 projekty: Katedra i Oddział Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Medycyny Ratunkowej; Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Farmakologii Klinicznej; Katedra i Klinika Neurochirurgii; Katedra i Klinika Endokrynologii Ginekologicznej; Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii; Katedra Radiologii i Medycyny Nuklearnej, Zakład Radiodiagnostyki i Medycyny Nuklearnej; Klinika Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka; Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Chemioterapii Onkologicznej; Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Naczyń; Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Reumatologii.

W KRĘGU ETYKI

Działalność Komisji Bioetycznej Śląskiej Akademii Medycznej
w roku akademickim 2003/2004

Zestawienie liczbowe opinii wydanych przez Komisję Bioetyczną ŚAM

dokończenie

Po 2 projekty: Katedra Farmakologii i Zakład Farmakologii Klinicznej; Katedra i Klinika Chirurgii Dziecięcej; Klinika Pediatrii; Katedra i Klinika Dermatologii; Katedra i Klinika Urologii.

Po 1 projekcie: Katedra i Zakład Biologii Ogólnej, Molekularnej i Genetyki; Katedra i Zakład Histologii i Embriologii; Katedra i Zakład Patomorfologii; Katedra i Klinika Chirurgii Przewodu Pokarmowego; Klinika Neonatologii; Klinika Pediatrii i Neurologii Wieków Rozwojowych; Katedra i Klinika Okulistyki Dziecięcej; II Katedra i Klinika Kardiochirurgii; Klinika Elektrokardiologii.

Zgłoszenia badań z Wydziału Lekarskiego w Zabrze

11 projektów: Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii.

Po 6 projektów: Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii; Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Alergologii i Immunologii Klinicznej, Katedra i Klinika Chorób Płuc i Gruźlicy; III Katedra i Oddział Kardiologii.

5 projektów: Katedra i Oddział Kliniczny Psychiatrii.

Po 4 projekty: Katedra i Oddział Kliniczny Położnictwa i Ginekologii; Katedra i Oddział Kliniczny Ortopedii, II Katedra i Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej.

Po 3 projekty: Katedra i Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej; Katedra i Klinika Laryngologii; I Katedra i Oddział Kardiologii; Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją.

Po 2 projekty: Katedra Patofizjologii i Endokrynologii; Zakład Patofizjologii; Katedra i Klinika Neurologii; Klinika Gastroenterologii, Alergologii i Zaburzeń Rozwojowych Wieków Dziecięcego; Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Dermatologii; Katedra i Oddział Kliniczny Wrodzonych Wad Serca i Kardiologii Dziecięcej; Klinika Chorób Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizykalnej; I Katedra i Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej; Katedra i Zakład Dysfunkcji Narządu Żucia.

Po 1 projekcie: Zakład Biochemii Ogólnej; Katedra i Zakład Farmakologii; Katedra i Zakład Fizjologii; Katedra i Zakład Medycyny i Epidemiologii Środowiskowej; Katedra i Zakład Patomorfologii Klinicznej; Zakład Chorób Metabolicznych Kości; Klinika Intensywnej Terapii Dziecięcej; Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii Dziecięcej; Katedra i Klinika Pediatrii, Nefrologii i Endokrynologii Dziecięcej; Katedra i Klinika Perinatologii i Ginekologii; Katedra i Klinika Urologii; II Katedra i Klinika Kardiologii; Katedra i Oddział Kliniczny Kardiochirurgii i Transplantologii; Katedra i Oddział Kliniczny Chirurgii Naczyniowej i Ogólnej; Katedra i Zakład Chirurgii Stomatologicznej.

Zgłoszenia badań z Wydziału Farmaceutycznego w Sosnowcu

4 projekty: Katedra i Zakład Podstawowych Nauk Biomedycznych.

3 projekty: Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych.

Po 1 projekcie: Katedra Chemii Ogólnej i Analitycznej; Katedra i Zakład Farmacji Fizycznej; Katedra i Zakład Toksykologii; Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Oczu; Katedra i Zakład Immunologii i Serologii.

Zgłoszenia badań z Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej w Katowicach

7 projektów: Katedra Zdrowia Kobiety.

6 projektów: Klinika Neurologii.

Po 4 projekty: Katedra i Klinika Kardiologii; Oddział Kliniczny Neonatologii.

3 projekty: Kolegium Kształcenia Umiejętności Położniczych.

Po 2 projekty: Katedra i Zakład Fizjoterapii; Kolegium Kształcenia Umiejętności Pielęgniarskich; Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu; Katedra i Klinika Rehabilitacji.

Po 1 projekcie: Zakład Anestezjologii i Intensywnej Opieki Pielęgniarskiej; Zakład Pielęgniarstwa Psychiatrycznego; Klinika Chorób Wewnętrznych i Metabolicznych; Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego; Oddział Kliniczny Ginekologii i Położnictwa; Katedra i Oddział Kardiologii.

Zgłoszenia badań z Wydziału Zdrowia Publicznego

1 projekt: Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych.

„ACTUALIA NEUROLOGICA”

I ZABRZAŃSKO-LWOWSKA KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA

Dnia 22 października 2004 r. pod patronatem JM Rektora ŚAM prof. zw. dr. hab. **Tadeusza Wilczoka** odbyła się I Zabrzeńsko-Lwowska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Actualia Neurologica”, zorganizowana przez Klinikę Neurologii ŚAM w Zabrzu. Zaproszenie gospodarza konferencji, prof. dr hab. **Krystyny Pierzchały** przyjęli goście z Katedry Neurologii i Neurochirurgii Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu Medycznego: prof. dr **Vladimir Shevaga**, doc. dr **Anżelika M. Payenok**, płk. dr **Bogdan Ivan**, dr **Natalia Vavorska**, dr **Ruslan Szewchuk** oraz wybitni krajowi specjaliści.

W Sali Witrazowej Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu licznie zgromadzeni uczestnicy wysłuchali wystąpień na temat najbardziej aktualnych osiągnięć współczesnej neurologii. Referaty wygłosili: prof. dr hab. **Anna Członkowska** i prof. dr hab. **Danuta Ryglewicz** z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, prof. dr hab. **Kinga Borowicz** z Katedry i Zakładu Patofizjologii AM w Lublinie, dr hab. **Grzegorz Opała** prof. ŚAM z Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego w Katowicach oraz prof. dr hab. **Krystyna Pierzchała** z Katedry i Kliniki Neurologii ŚAM w Zabrzu. Przedmiotem sesji plenarnej były choroby naczyniowe mózgu oraz epidemiologia, diagnostyka oraz leczenie łagodnych zaburzeń poznawczych i zespołów otępiennych. Duże zainteresowanie oraz ożywioną dyskusję wzbudziło również zagadnienie neuroprotekcji w chorobach układu nerwowego, a także możliwości trombolitycznego leczenia udaru niedokrwienno-mózgu.

Spośród gości z Ukrainy wykłady przedstawili: prof. **Vladimir Shevaga**, który omówił patogenetyczne podstawy neurochirurgicznego leczenia bólów kręgosłupa lędźwiowego, oraz doc. **Anżelika M. Payenok**, która prezentowała wyniki badań ultrasonograficznej oceny przepływu w naczyniach mózgowych w encefalopatiach o różnej etiologii.

Doskonale warunki do rzeczowej i merytorycznej wymiany poglądów na interesujące uczestników spotkania zagadnienia

Prof. dr Vladimir Shevaga w trakcie wykładu.

Fot. Agnieszka Machowska-Majchrzak

Od lewej w I rzędzie: prof. dr hab. Kinga Borowicz, rektor ŚAM prof. dr hab. Tadeusz Wilczok, dyrektor Szpitala Klinicznego nr 1 w Zabrzu dr Maria Łukasik; od lewej w II rzędzie: doc. dr Anżelika Payenok, prof. dr Vladimir Shevaga, płk. dr Bogdan Ivan, dr Ruslan Szewchuk.

Fot. Adam Niemczyk

oraz przyjazną atmosferę zapewnili główni sponsorzy konferencji – firmy Polpharma, Janssen-Cilag oraz Jelfa.

Uzupełnieniem programu naukowo-szkoleniowego były mniej oficjalne spotkania z udziałem zaproszonych gości i pracowników Kliniki Neurologii w Zabrzu. Następnego dnia goście ze Lwowa zwiedzili Kraków.

Organizatorzy konferencji mają nadzieję, iż przyczyni się ona do zacieśnienia współpracy neurologów i neurochirurgów z ośrodków (klinik) zabrzeńskich i lwowskich oraz stanie się początkiem cyklicznych spotkań lekarzy tych specjalności.

Lek. Agnieszka Machowska-Majchrzak

SPOTKANIE ŚLĄSKICH STOMATOLOGÓW

20 listopada 2004 roku w sali Multikina w Zabrze odbyło się zebranie naukowo-szkoleniowe Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego (przewodniczący dr n. med. **Halina Książek-Bąk**) oraz Regionalnego Oddziału Śląskiego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Implantologii Stomatologicznej (przewodniczący dr hab. n. med. **Rafał Koszowski**). Polskie Towarzystwo Stomatologiczne (PTS) jest największą w Polsce organizacją, skupiającą lekarzy dentystów wszystkich specjalności, natomiast Ogólnopolskie Stowarzyszenie Implantologii Stomatologicznej (OSIS) największą polską organizacją lekarzy dentystów związanych z implantologią stomatologiczną (chirurgów stomatologów, protetyków, periodontologów i stomatologów ogólnych). Połączone zebranie obu towarzystw naukowych w przeważającej części było poświęcone prężnie rozwijającej się dyscyplinie stomatologicznej, jaką jest implantologia. Zaprezentowano cztery wykłady, w tym dwa wygłoszone przez gości zagranicznych.

Dr hab. **Rafał Koszowski** (Katedra i Zakład Chirurgii Stomatologicznej w Bytomiu, ŚAM) przedstawił referat *Osteogeneza dystrakcyjna części zębodołowej żuchwy jako zabieg przygotowujący do leczenia implantologicznego* (autorzy: dr hab. **Rafał Koszowski**, prof. dr hab. **Bogna Pogorzelska-Stronczak**, lek. stom. **Agnieszka Raczkowska-Siostrzonek**). Opisano w nim zasady wykorzystania tej metody dla celów augmentacji wyrostków zębodołowych. Zaprezentowano pierwszy w Polsce zabieg dystrakcji części zębodołowej żuchwy, przeprowadzony w Poradni Chirurgii Stomatologicznej i Implantologii SLS w Bytomiu przy Katedrze i Zakładzie Chirurgii Stomatologicznej ŚAM. Stwierdzono, że osteogeneza dystrakcyjna jest techniką zabiegową pozwalającą zwiększyć wymiary zanikłych wyrostków zębodołowych. W wybranych przypadkach stanowi bowiem korzystną alternatywę dla innych zabiegów augmentacyjnych, w tym przeszczepów autogennych i obcogatun-

kowych materiałów kostnych oraz preparatów kośćcozastępczych.

Współczesne metody implantologii stomatologicznej dotyczące natychmiastowego obciążania wszczepów śródkostnych, zaprezentował dr n. med. **Witold Tomkiewicz** w wykładzie *Nowości Nobel Biocare z zakresu implantologii i stomatologii estetycznej*, przedsta-

wymi oraz fotografiami przypadków klinicznych, autor przedstawił swoje wieloletnie doświadczenia z pogranicza implantologii, periodontologii i protetyki stomatologicznej. Zaprezentował możliwości perfekcyjnej odbudowy estetycznej opartej na wszczepach śródkostnych przy zastosowaniu systemu implantologicznego *Nobel Perfekt*, nowoczesnej

Od lewej: lek. stom. Agnieszka Raczkowska-Siostrzonek, dr n. med. Jadwiga Waśkowska, dr hab. Rafał Koszowski (Katedra i Zakład Chirurgii Stomatologicznej ŚAM); dr n. med. Zbigniew Matyszczyk (Centrum Implantologii Wolfenbuttel, Niemcy); dr n. med. Tadeusz Morawiec (Katedra i Zakład Chirurgii Stomatologicznej ŚAM); prof. dr hab. Bogna Pogorzelska-Stronczak (Specjalistyczna Lecznica Stomatologiczna ŚAM); dr n. med. Witold Tomkiewicz (Nobel Biocare Polska); lek. stom. Joanna Śmieszek-Wilczewska (Katedra i Zakład Chirurgii Stomatologicznej ŚAM).

Fot. Anna Bubilek-Bogacz

wiając obok systemu implantologicznego *Nobel Direct*, także techniki operacyjne *Novum* oraz *All on four*. Metoda *All on four* stanowi istotny przełom w leczeniu implantologicznym, umożliwia bowiem w przypadkach bezzębia natychmiastową odbudowę protetyczną opartą na czterech wszczepach.

W kolejnym wykładzie dr **Jyns Oberhoffner** (VOCO, firma Salus) opisał wyniki odbudowy ubytków tkanek twardych zębów przy zastosowaniu kompozytu nanohybrydowego *Grandio*.

Szczególne zainteresowanie wzbudził wykład absolwenta naszej uczelni, dr n. med. **Zbigniewa Matyszczyka** (Centrum Implantologii Wolfenbuttel, Niemcy) pt. *Estetyka w implantologii – granice i możliwości*. W multimedialnym pokazie bogato ilustrowanym materiałami filmo-

techniki kształtowania brodawek dziąsłowych oraz chirurgii plastycznej tkanek miękkich jamy ustnej.

Wykłady zgromadziły liczne grono słuchaczy, dowodząc ogromnego zainteresowania lekarzy dentystów implantologią stomatologiczną, potwierdzającego wzrost zapotrzebowania na tę metodę leczenia wśród pacjentów. To zaś przemawia za koniecznością organizowania kolejnych spotkań szkoleniowych z zakresu omawianej problematyki.

Uczestnicy zebrania mogli również obejrzeć wystawę sprzętu i materiałów stomatologicznych zorganizowaną w foyer Multikina przez firmy Nobel Biocare, Salus International, FM Produkty dla Stomatologii oraz All-Dent.

Dr hab. Rafał Koszowski

KONFERENCJA NA TEMAT LECZENIA OTYŁOŚCI

W dniach 15–17 października 2004 w Wiśle odbyła się II Ogólnopolska Konferencja „Chirurgiczne Leczenie Otyłości – Aspekty Podstawowe i Kliniczne”, zorganizowana przez Stowarzyszenie na Rzecz Zapobiegania i Leczenia Otyłości, Chorób Tarczycy oraz Towarzyszących Zaburzeń Metabolicznych, Katedrę i Zakład Fizjologii ŚAM w Zabrze oraz Katedrę i Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej i Operacyjnego Leczenia Otyłości ŚAM w Zabrze. Sympozjum to zostało zorganizowane ze względu na duże zainteresowanie tematyką poruszoną na podobnym spotkaniu w Bystrej w kwietniu 2002 roku.

Przewodniczącym Komitetu Naukowego został prof. dr hab. **Marian Pardela**, zaś we władzach Konferencji zasiadli: przewodnicząca – prof. dr hab. **Krystyna Żwirska-Korczała** i wiceprzewodniczący – dr n. med. **Mariusz Wyleżół**. Patronat honorowy nad Konferencją objął JM Rektor Śląskiej Akademii Medycznej prof. zw. dr hab. **Tadeusz Wilczok**, a także Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego. W trakcie uroczystego otwarcia Konferencji w poczet członków honorowych Stowarzyszenia na rzecz Zapobiegania i Leczenia Otyłości, Chorób Tarczycy oraz Towarzyszących Zaburzeń Metabolicznych przyjęto prof. zw. dr hab. **Stanisława J. Konturka**. Z kolei prezes Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego prof. **Stanisław J. Konturek** wręczył prof. **Krystynie Żwirskiej-Korczała** – prezesowi Stowarzyszenia – Medal Pionierów Polskiej Nauki wydany z okazji 150 rocznicy powstania krakowskiej Katedry Fizjologii. Do wyróżnienia został dołączony dyplom za wybitne zaangażowanie w rozwój działalności Śląskiego Oddziału PTF oraz Sekcji Metabolicznej PTF, za zrozumienie konieczności współpracy naukowo-badawczej z uniwersyteckimi zakładami teoretycznymi, za prace w zakresie zapobiegania i leczenia otyłości, za trud zorganizowania Konferencji oraz za zbliżanie medycznych nauk podstawowych do klinicznych.

Znakomite wykłady inauguracyjne wygłosili prof. **Stanisław J. Konturek** (*Neuro-hormonal control of food intake;*

Od lewej: prof. dr hab. Stanisław J. Konturek (Kraków), prof. dr hab. Barbara Zahorska-Markiewicz (Katowice), prof. dr hab. Krystyna Żwirska-Korczała (Zabrze).

Od lewej: prof. dr hab. Krystyna Żwirska-Korczała – przewodnicząca Konferencji (Zabrze), prof. dr hab. Tomasz Brzozowski (Kraków), prof. dr hab. Piotr Thor (Kraków), prof. dr hab. Stanisław J. Konturek (Kraków), prof. dr hab. Marian Pardela – przewodniczący Komitetu Naukowego Konferencji (Zabrze).

Fot. Paweł Sowa

basic mechanisms and clinical implications) oraz prof. **Marian Pardela** (*Postępy w chirurgii bariatrycznej*). Prezentacje i wykłady zostały podzielone na cztery sesje tematyczne, dotyczące problemów i sposobów chirurgicznego leczenia otyłości oraz metabolicznych aspektów skrajnej otyłości. W trakcie sesji bariatrycznej poświęcono wiele

uwagi metodom operacyjnym, zasadom kwalifikacji i przygotowania skrajnie otyłych pacjentów, trudnościom postępowania anestezjologicznego i najczęstszym powikłaniom pooperacyjnym. Własne stanowisko dotyczące tych problemów zajęły osoby uznawane za auto-

ciąg dalszy na str. 14

KONFERENCJA NA TEMAT LECZENIA OTYŁOŚCI

dokończenie

rytety w dziedzinie inwazyjnego leczenia skrajnej otyłości, a także lekarze zajmujący się tego typu zabiegami. Podczas sesji metabolicznej zaprezentowano wyniki badań klinicznych z zakresu diabetologii, laryngologii, patomorfologii, endokrynologii, stomatologii, psychologii oraz wyniki badań doświadczalnych z fizjologii, mikrobiologii i biochemii, wyjaśniające mechanizmy leżące u podstaw rozwoju otyłości i patologii z nią związanych.

Dzięki inicjatywie prof. dr hab. **Barbary Zahorskiej-Markiewicz** II Ogólnopolska Konferencja „Chirurgiczne Leczenie Otyłości – Aspekty Podstawowe i Kliniczne” odbyła się równolegle i częściowo wspólnie z V Zjazdem Polskiego Naukowego Towarzystwa Otyłości i Przemiany Materii, Zjazdem Endokrynologów Dziecięcych oraz Zjazdem Stowarzyszenia Fizjoterapii w Otyłości. Umożliwiło to dostęp do najnowszych informacji naukowych do-

tyczących diagnostyki oraz leczenia zachowawczego i inwazyjnego osób otyłych. Wspólna sesja, której przewodniczyli przedstawiciele komitetów naukowych wszystkich zjazdów, przyczyniła się do wzbogacenia wiedzy na temat postępowania z pacjentami otyłymi.

II Ogólnopolska Konferencja „Chirurgiczne Leczenie Otyłości – Aspekty Podstawowe i Kliniczne”, odbyła się w pięknie położonym wśród górskich szczytów Hotelu „Gołębiowski” w Wiśle. Organizatorzy zadbali o miły relaks w części nieoficjalnej konferencji. Spotkania odbywały się przy dźwiękach góralskiej kapeli, rytmach dyskotekowych, a także podczas wspólnego korzystania z atrakcji parku wodnego. Dla uczestników przygotowano wystawy bogatej oferty firm farmaceutycznych i producentów sprzętu medycznego. Organizatorzy dołożyli wszelkich starań, aby odbywająca się Konferencja zasłużyła na miano ciekawej, dobrze zorganizowanej

i bogatej tematycznie. Do zobaczenia wkrótce, na kolejnej III Ogólnopolskiej Konferencji! Serdecznie dziękuję Kolegom za pomoc w pozyskaniu sponsorów, wspierających organizację przedsięwzięcia.

Zainteresowanych gorąco zapraszam do aktywnego uczestnictwa w pracach Stowarzyszenia oraz do udziału w następnych konferencjach.

* * *

Działające od 25 października 2000 roku Stowarzyszenie Na Rzecz Zapobiegania i Leczenia Otyłości, Chorób Tarczycy oraz Towarzyszących Zaburzeń Metabolicznych ma na swoim koncie wiele badań dotyczących fizjologii i patofizjologii tkanki tłuszczowej w postaci opublikowanych prac pełnotekstowych, streszczeń, prelekcji i odczytów. Wyniki doświadczeń zostały zaprezentowane na zjazdach i konferencjach krajowych oraz zagranicznych. W 2001 roku Stowarzyszenie uzyskało status prawny członka International Federation for the Surgery of Obesity.

Prof. dr hab.

Krystyna Żwirska-Korczała

IX SYMPOZJUM SEKCJI KARDIOLOGII EKSPERYMENTALNEJ POLSKIEGO TOWARZYSTWA KARDIOLOGICZNEGO

W dniach 25–27 listopada 2004 w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Ondraszek” w Ustroniu odbyło się IX Sympozjum Sekcji Kardiologii Eksperymentalnej PTK przy współudziale Komisji Krążenia i Oddychania Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN oraz Komisji Kardiologii Komitetu Patofizjologii Klinicznej PAN. Organizatorem sympozjum była II Klinika Kardiologii ŚAM w Katowicach pod kierownictwem prof. dr hab. **Stanisława Wosia**. Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczył dr hab. **Krzysztof S. Golba**.

W dwudniowych obradach udział wzięło 100 uczestników z całego kraju, przedstawiciele zarówno nauk klinicznych (kardiologii, kardiologii), jak i podstawowych (fizjologii, patofizjologii, farmakologii, biochemii). Wykłady plenarne wygłosili prof. zw. dr hab. **Ry-**

szard J. Gryglewski (*In vitro cognitio sed in vivo veritas* – wykład inauguracyjny) oraz przewodniczący Komisji Kardiologii Komitetu Patofizjologii Klinicznej PAN prof. dr hab. **Grzegorz Opolski** (*Terapia resynchronizacyjna w niewydolności serca*). Wśród zaproszonych gości znaleźli się ponadto: prof. dr hab. **Ewa Szczepańska-Sadowska** – przewodnicząca Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN, prof. dr hab. **Krystyna Cedro-Ceremużyńska**, prof. dr hab. **Aldona Dembińska-Kieć**, prof. dr hab. **Barbara Malinowska**, prof. dr hab. **Maciej Kurpisz**, prof. dr hab. **Jan Kowalski** oraz dr hab. **Tadeusz Krzemiński** prof. ŚAM.

Program spotkania obejmował sesje tematyczne, w trakcie których zaprezentowano 50 doniesień z zakresu kardiologii eksperymentalnej.

Szczególnym zainteresowaniem cieszyła się sesja poświęcona komórkom macierzystym, vasculogenezie i angiogenezie.

W trakcie sympozjum odbyło się także Walne Zgromadzenie Sekcji Kardiologii Eksperymentalnej PTK, na którym dotychczasowy przewodniczący, prof. dr hab. **Andrzej Beręsewicz** zdał relację z przewodniczenia Sekcji przez dwie ostatnie kadencje. Wybrano także nowy zarząd, któremu w ciągu najbliższej czteroletniej kadencji przewodniczył będzie dr hab. **Krzysztof S. Golba**.

Streszczenia wszystkich prac zaprezentowanych w czasie sympozjum zostały wydrukowane w „Wiadomościach Lekarskich” (tom 57, 2004, nr 9–10).

Marcin Malinowski

Komitet Organizacyjny Sympozjum

SUKCES W BRUKSELI

Prototyp pneumatycznej implantowalnej komory wspomaganie serca POLVAD, opracowany przez zespół Pracowni Sztucznego Serca pod kierunkiem profesora **Zbigniewa Religi**, otrzymał nagrodę główną – Grand Prix – na 53. Targach Wynalazczości, Badań Naukowych i Nowych Technik „Brussels Eureka! 2004” w Belgii.

Komora w całości wykonana jest z elastycznego tworzywa sztucznego (poliuretanu) i wyposażona w elementy robocze: membranę i trójplatkowe zastawki. Jej wewnętrzna i zewnętrzna powierzchnia w całości pokryta została warstwą krystalicznego tytanu oraz jego związków. Jury brukselskich targów doceniło to nowatorskie rozwiązanie. Nikt wcześniej bowiem nie połączył w jednym urządzeniu zalet, jakie dają elastyczne elementy robocze komory, dzięki którym możliwy jest swobodny, zbliżony do fizjologicznego przepływ krwi, z tytanem, uznanym za najbardziej biozgodny i odporny na biodegradację materiał stosowany w konstrukcji implantów.

Pracownia Sztucznego Serca Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii opracowała konstrukcję prototypu komory i technologię jej wytwarzania. Projekt ten realizowała przy współpracy Instytutu Metalurgii i Inżynierii Materiałowej PAN w Krakowie, gdzie wykonano badania materiałowe, oraz austriackiego Jo-

anneum Reserch Forschungsgesellschaft mbH Laser Center w Leoben, gdzie zajęto się technologią nanoszenia nanowarstwy tytanu na poliuretan.

Trwające od 16 do 21 listopada br. 53. Targi „Brussels Eureka! 2004” zgromadziły ponad 800 wystawców z 32 krajów. Polska, prezentująca tam 58 własnych wynalazków, uczestniczyła w targach po raz 15. Po raz pierwszy jednak wyróżniona została nagrodą główną – Grand Prix dla pomysłu opracowanego i wykonanego w Zabrzu, pod kierunkiem prof. **Zbigniewa Religi**. Zabrzeńska Fundacja otrzymała również Złoty Medal z Wyróżnieniem oraz Puchar Naukowo-Technicznego Stowarzyszenia „TECHNIPOL” z Rosji, a profesor **Religa** uhonorowany został Krzyżem Komandorskim Orderu Wynalazczości nadanym przez Najwyższą Komisję Odznaczeń Królestwa Belgii.

Poliuretanowo-tytanowa pneumatyczna, wszczepialna komora serca wdrożona zostanie do użytku klinicznego jako kolejny istotny etap programu budowy polskiego serca. Zanim to jednak nastąpi, jej prototyp poddany będzie kilkunastomiesięcznym badaniom laboratoryjnym, badaniom na zwierzętach i testom klinicznym.

Ewa Krzak

*Biuro Marketingu i Promocji
Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii
w Zabrzu*

NOWOŚCI WYDAWNICZE

1. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 84: Rozpr. habil. Tomasz Urbanek: Programowana śmierć komórki w patogenezie przewlekłej niewydolności żylniej, Katowice: ŚAM 2004.
2. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 85: Rozpr. habil. Jerzy Słowiński: Ekspresja genów kodujących histony w nowotworach gliomu gwiaździstego i jej znaczenie prognostyczne u chorych leczonych operacyjnie, Katowice: ŚAM 2004.
3. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 86: Rozpr. habil. Waclaw Kuczmiak: Współczesne możliwości leczenia tętniaków aorty brzusznej u chorych wysokiego ryzyka, Katowice: ŚAM 2004.
4. Obuchowicz Anna (red.): Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii, Katowice: ŚAM 2004.
5. Sabat Daniel (red.): Zbigniew Szczurek. Lekarz, uczonec, wychowawca, Katowice: ŚAM 2004.
6. Wiadomości Lekarskie 2004, tom 57, nr 9–10, Katowice: ŚAM 2004.

NOWE WŁADZE MIĘDZYNARODOWEGO STOWARZYSZENIA STUDENTÓW IFMSA-POLAND

W dniach 19–21 listopada 2004 roku odbyło się Zgromadzenie Delegatów Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland, w czasie którego odbyły się wybory do władz zarządów głównego i śląskiego.

W skład Zarządu Głównego IFMSA-Poland weszło dwoje studentów Śląskiej Akademii Medycznej – **Dariusz Gajniak** został skarbnikiem, a **Agnieszka Liberska** narodowym koordynatorem wymiany (NEO incoming). Pozostały skład Zarządu Głównego tworzą:

Prezydent: **Piotr Świniarski** (AM Łódź)

Sekretarz generalny: **Michał Pędziwiatr** (CM UJ Kraków)

Wiceprezydent ds. marketingu: **Ewa Haładyj** (AM Warszawa)

Wiceprezydent ds. zasobów ludzkich: **Michał Brzeziński** (AM Gdańsk)

Narodowy koordynator wymiany (NEO outgoing): **Małgorzata Harasim** (AM Warszawa)

Narodowy koordynator wymiany naukowej: **Zofia Szulc** (AM Warszawa)

Narodowy koordynator zdrowia publicznego: **Renata Michalak** (AM Łódź)

Narodowy koordynator ds. zdrowia reprodukcyjnego i AIDS: **Marta Nowicka** (AM Warszawa)

Narodowy koordynator ds. edukacji medycznej: **Michał Pędziwiatr** (CM UJ Kraków).

Przedstawicielami Zarządu Oddziału Śląskiego IFMSA-Poland przy Śląskiej Akademii Medycznej zostali (20 października 2004):

Prezydent: **Szymon Dziedzic** (V rok Wydz. Lekarskiego w Katowicach) – szymondziedzic@pf.pl, 602430997

Skarbnik: **Dariusz Gajniak** (VI rok Wydz. Lekarskiego w Katowicach) – deltagolf@wp.pl, 602101565

Sekretarz: **Magdalena Traczewska** (V rok Wydz. Lekarskiego w Zabrze) – trakolcia@poczta.onet.pl, 600688181

Lokalny koordynator ds. zdrowia publicznego (LPO): **Dominik Pawliński** (VI rok Wydz. Lekarskiego w Zabrze) – dominik.pawliński@idea.net.pl, 502748048

Lokalny koordynator wymiany (LEO): **Agnieszka Liberska** (V rok Wydz. Lekarskiego w Katowicach) – aliberska@o2.pl, 608379884

Lokalny koordynator ds. edukacji medycznej (LOME): **Aneta Skupin** (IV rok Wydz. Lekarskiego w Zabrze) – skupinaneta@poczta.fm, 502933417

Lokalny koordynator ds. uchodźców i pokoju (LORP): **Łukasz Michalecki** (V rok Wydz. Lekarskiego w Katowicach) – lukam292@op.pl, 600106886

Lokalny koordynator ds. zdrowia reprodukcyjnego i AIDS (LORA): **Magdalena Lasek** (V rok Wydz. Lekarskiego w Zabrze) – magellan@poczta.fm, 504272665

Lokalny koordynator wymiany naukowej (LORE): **Monika Widlak** (V rok Wydz. Lekarskiego w Katowicach) – monikawidlak@interia.pl, 503694874

Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej: **Magdalena Targosz** (VI rok Wydz. Lekarskiego w Katowicach) – magdatargosz@yahoo.co.uk, 608487128

Magdalena Targosz

WYSTAWA NAJNOWSZEJ LITERATURY MEDYCZNEJ W BIBLIOTECĘ ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

W dniach 17 i 18 listopada 2004 roku w dawnej sali Senatu przy ul. Poniatowskiego w Katowicach odbyła się kolejna prezentacja najnowszej zagranicznej literatury medycznej, której organizatorem była firma International Publishing Service i Biblioteka Główna ŚAM.

Wystawy te utrzymują stały charakter, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom środowiska naukowego. Poszerzająca się z roku na rok prezentacja, a także dostęp do baz bibliograficznych IPS i możliwość uzyskania wydruków tematycznych zarówno ułatwiają bieżące śledzenie rynku nowo-

ści wydawniczych, jak i pozwalają uniknąć czasochłonnych, indywidualnych poszukiwań literatury.

Na tegoroczną ofertę złożyło się około 300 tytułów medycznej literatury naukowej z całego świata – książek i wydawnictw multimedialnych z różnych dziedzin medycyny i nauk pokrewnych. Zainteresowanie zwiedzających przyciągnęły następujące pozycje: Harrison's Principles of Internal medicine. 16 ed. (2004); Braunwald's heart disease. 2 vol. (2004); Transplantation of the pancreas Gruessner (2004); Bauman: Microbiology (2004).

Organizator tej wystawy, International Publishing Service, od lat współpracuje z naszą Biblioteką. W tym roku obchodzi 15-lecie istnienia na rynku księgarskim. Firma ma już 5 przedstawicielstw regionalnych i jest znanym importerem i eksporterem książek, czasopism i nowych mediów z całego świata o różnorodnej tematyce naukowej. Życzymy dalszego rozwoju i sukcesów w poszerzaniu kręgu odbiorców handlowej oferty firmy. Dziękując za tegoroczną ekspozycję, zapraszamy do dalszej współpracy, licząc na bardziej sprzyjające finansowo czasy. (J.M.)

PRO MEMORIA

Czesława WAŻNY-BOGUŃSKA
(1925–2004)

Lekarz patomorfolog, doktor nauk medycznych. Urodziła się 17 XII 1925 w Borysławiu, w powiecie drohobyckim w województwie lwowskim. Córka Stanisława Ważnego, tokarza, i Walerii z d. Błońskiej. W 1938 roku ukończyła w rodzinnej miejscowości naukę w szkole powszechnej, w 1939 – pierwszą klasę gimnazjum. Cały okres wojny spędziła w Borysławiu; po włączeniu w 1939 roku wschodnich terenów Rzeczypospolitej do ZSRR kontynuowała naukę w VI i VII klasie szkoły dziesięcioletniej. Od września 1942 do lipca 1944 pracowała jako urzędnik w przemyśle naftowym, a od sierpnia 1944 do sierpnia 1945 w biurze norm Warsztatów Mechanicznych „Fanto”. We wrześniu 1945 wyjechała z rodzicami ostatnim transportem repatriantów do Polski i zamieszkała początkowo w Rokitnicy, a od 1952 roku w Bytomiu. Od października 1945 do października 1947 była urzędnikiem w Urzędzie Gminy w Rokitnicy. Równocześnie kontynuowała naukę w Państwowym Koedukacyjnym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych w Bytomiu, uzyskując w 1947 roku świadectwo dojrzałości. Jesienią 1947 roku rozpoczęła studia w Wyższej Szkole Handlowej w Krakowie. Po ukończeniu pierwszego roku wróciła do Rokitnicy; po nieudanej próbie dostania się na studia medyczne, 1 października 1948 podjęła pracę w sekretariacie Zakładu Chemii Ogólnej Śląskiej Akademii Medycznej, którego kierownikiem był prof. Stanisław Prebendowski. W październiku 1949 rozpoczęła studia medyczne w ŚAM, ale w dalszym ciągu pracowała w Zakładzie Chemii Ogólnej: początkowo jako sekretarka, następnie laborant,

wreszcie – jako młodszy asystent bez dyplomu. Pracę z nauką łączyła do końca 1951 roku. Tytuł i dyplom lekarza (nr 195) uzyskała 30 X 1954.

1 października 1954 została zatrudniona w Katedrze i Zakładzie Anatomii Patologicznej ŚAM w Zabrze Rokitnicy (kier. – doc. dr hab. Witold Niepołomski), początkowo jako p.o. asystent (zastępca asystenta), od 1 lutego 1955 jako asystent, a od 1 października 1960 jako starszy asystent. W 1957 roku uzyskała I stopień specjalizacji, w 1962 roku – II stopień specjalizacji z anatomii patologicznej (patomorfologii). W 1965 roku ukończyła kurs pedagogiczny dla pracowników naukowo-dydaktycznych ŚAM. Dnia 15 VI 1966 na podstawie dysertacji *Patomorfotyczne zmiany pozapłucne u szczurów zapyłanych osiadłym pyłem przemysłowym*, której promotorem był doc. dr hab. Marian Sośnierz, Rada Wydziału Lekarskiego ŚAM nadała Czesławie Ważny-Boguńskiej stopień naukowy doktora nauk medycznych; w październiku tego roku została awansowana na stanowisko adiunkta. W latach 1967–1972 pracowała w filii Katedry w Katowicach przy ulicy Damrota 22. Po zmianie struktury organizacyjnej ŚAM i likwidacji katedr pracowała w Zakładzie Patomorfologii Instytutu Patologii w Zabrze. Z dniem 1 X 1975 została przeniesiona do Zakładu Cytodiagnostyki w Katowicach Ligocie (późniejsza II Katedra i Zakład Patomorfologii), w którym pracowała aż do przejścia na emeryturę.

W pierwszym okresie pracy pełniła obowiązki asystenta wykładowego i sekretarza posiedzeń naukowych Katedry i Zakładu Anatomii Patologicznej. Początkowo prowadziła ćwiczenia sekcyjne i histopatologiczne ze studentami III, a następnie III, IV i V roku studiów. Od połowy lat 60. była kierownikiem ćwiczeń studentów IV roku, opiekunem V roku, a od połowy lat 70. nadzorowała całość zajęć dydaktycznych w ówczesnym Zakładzie Cytodiagnostyki w Katowicach Ligocie. Ponadto opiekowała się wszystkimi lekarzami specjalizującymi się w zakresie radiologii, chorób wewnętrznych, chorób zakaźnych, pediatrii i anatomii patologicznej odbywającymi kilkumiesięczne staże specjalizacyjne w Katedrze i Zakładzie Anatomii Patologicznej w Zabrze i Katowi-

cach. Brała udział w szkoleniu lekarzy na I i II stopień specjalizacji z anatomii patologicznej (patomorfologii).

Była autorką i współautorką około 40 publikacji naukowych. W Studium Doskonalenia Lekarzy Akademii Medycznej w Warszawie ukończyła kursy z zakresu neuropatologii („Podstawy histopatologii układu nerwowego”, 1964 oraz „Wybrane zagadnienia z neuropatologii uwzględniające patologię nowotworów i zapaleń mózgu”, 1967). Była współorganizatorem 5. Zjazdu Pol. Tow. Anatomopatologów, który odbył się w 1970 roku w Katowicach, redaktorem opublikowanego w 1971 roku Pamiętnika tego Zjazdu. Zainteresowania naukowe i zawodowe Czesławy Ważny-Boguńskiej koncentrowały się wokół problematyki neuropatologicznej, a szczególnie nowotworów ośrodkowego układu nerwowego. Zorganizowała i kierowała pracownią neuropatologiczną w filii Katedry i Zakładu Anatomii Patologicznej w Katowicach, przeniesioną w 1974 roku do Centralnego Szpitala Klinicznego, a w 1978 roku do Zakładu Cytodiagnostyki w Katowicach Ligocie, ściśle współpracowała z klinikami neurologii i neurochirurgii. Od 1981 roku pracownią neuropatologiczną kieruje doktor nauk medycznych Grażyna Bierzyńska-Macyszyn, która specjalizacje I i II stopnia z patomorfologii uzyskała pod kierunkiem Czesławy Ważny-Boguńskiej.

Dodatkowo była zatrudniona m.in. w: Oddziale Anatomii Patologicznej Instytutu Medycyny Pracy w Przemyśle Węglowym i Hutniczym w Zabrze Rokitnicy (1958–1961), prosektorium Szpitala Zespołonego nr 2 w Bytomiu (1960–1964) oraz w Pracowni Histopatologicznej Szpitala Górniczego w Bytomiu – obecnie – Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4 (1973–1980), którą kierowała w latach 1973–1976 i 1978–1980.

Była członkiem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Anatomopatologów oraz Polskiego Towarzystwa Patologów, w którego Oddziale Śląskim pełniła funkcję sekretarza (1961–1970) i zastępcy przewodniczącego Oddziału (1973–1979). Wielokrotnie wyróżniona nagrodami Rektora ŚAM za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne (m.in. 1960, 1962, 1969). Uhonorowana odznaką „Za wzorową pracę

PRO MEMORIA

w służbie zdrowia" (1973) i Złotym Krzyżem Zasługi (1976). Zamężna od 1955 roku z Aleksandrem Boguńskim (prawnik, 1904–1968), miała córkę Annę (inżynier). Od 1962 roku mieszkała w Katowicach. Na emeryturę przeszła 31 XII 1980. Nadal jednak, do początku lat 90., pracowała w Histopatologicznej Pracowni Diagnostycznej przy II Katedrze i Zakładzie Patomorfologii w Katowicach Ligocie, a od 1988 roku w Wojewódzkiej Pracowni Histopatologicznej w Katowicach. Zmarła 5 XI 2004 w Ka-

towicach, została pochowana na cmentarzu przy parafii św. Szczepana w Katowicach Bogucicach.

Źródła: – D. Sabat, *Słownik biograficzny patomorfologii śląskiej*, [W:] Zarys rozwoju patomorfologii w regionie działania Śląskiej Akademii Medycznej, red. D. Sabat, Katowice 1999, s. 248–249; *Wywiady i wspomnienia, Czesława Ważna-Boguńska, Plejada wspólnych profesorów*, tamże, s. 114–118; „Gaz. Wyb. w Katowicach”, 2004, nr 262, s. 10 [nekrolog]; – Arch. Woj. Szpitala Specjalistycznego nr 4 w Bytomiu: Akta osobowe, sygn.

3018; Arch. Zakł. ŚAM w Katowicach: Akta osobowe, sygn. 428/322; tamże: Akta dot. przewodu doktorskiego, sygn. 75/379; Arch. Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Bytomiu: Akta osobowe, sygn. 2661; Arch. Oddz. Śląskiego Pol. Tow. Patologów; – Arch. rodzinne i relacja ustna córki, Anny Bielik; Relacje ustne dr n. med. Grażyny Bierzyńskiej-Macyszyn, dra n. med. Krzysztofa Januszewskiego, dr n. med. Zenobii Walecion-Szczuckiej i dr n. med. Joanny Wolańskiej-Karut.

Daniel Sabat

* * *

Stanisław GRABIŃSKI (1950–2004)

Biofizyk, doktor nauk przyrodniczych. Urodził się 23 V 1950 w Bytomiu, syn Jerzego i Róży z d. Kwiska. W l. 1957–1964 uczęszczał do Szkoły Podstawowej nr 40 w Rudzie Śląskiej, po czym kontynuował naukę w Technikum Mechanicznym w Bytomiu. W 1969 roku złożył egzamin dojrzałości i uzyskał tytuł technika mechanika, po czym podjął studia na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Dnia 18 VI 1975 otrzymał tytuł i dyplom magistra fizyki. Służbę wojskową odbył w Szkole Oficerów Rezerwy we Wrocławiu i w Żarach, skąd po roku został przeniesiony do rezerwy w stopniu ppor. We wrześniu 1976 roku rozpoczął pracę w Zakładzie Biofizyki ŚAM, którego kierownikiem był docent Franciszek Kumaszka, na stanowisku asystenta (od 1980 – st. asystent, od 1986 – wykładowca, od 1991 – adiunkt). We wrześniu 1981 roku został przeniesiony do nowo powstałego Zakładu Biofizyki Lekarskiej w Katowicach Ligocie, gdzie wraz z pozostałymi pracownikami zorganizował zaplecze dydaktyczne, zestawy ćwiczeniowe i materiały pomocnicze po-

trzebne do realizacji programów dydaktycznych. Stopień naukowy doktora nauk przyrodniczych uzyskał 6 VI 1991 na podstawie dysertacji *Ocena trzech metod wyznaczania proggu słuchu w paśmie wysokich częstotliwości 10-20 kHz oraz ich porównanie pod względem praktycznej przydatności*, której promotorem był profesor Jan Grzesik.

Zainteresowania naukowe Doktora Grabińskiego koncentrowały się na zagadnieniach z zakresu bioakustyki i audiologii. Brał udział w międzyresortowych badaniach naukowych na temat wpływu wibracji i innych czynników szkodliwych na układ mięśniowy człowieka oraz w programie badawczym *Określenie poziomu narażenia mieszkańców województwa katowickiego na wpływ wolnozmiennych (50 Hz) pól magnetycznych występujących w środowisku komunalnym i w mieszkaniach*. W ostatnim czasie poświęcił się tematyce zmian sprawności słuchu towarzyszącym procesowi starzenia się organizmu człowieka.

Brał udział w 7. Krajowym Zjeździe Naukowym Pol. Tow. Medycyny Pracy (Katowice 1992), 8. Krajowym Zjeździe Naukowym Pol. Tow. Medycyny Pracy (Bydgoszcz-Inowrocław 1996), 9. Seminarium Naukowym „Nowe technologie i materiały w metalurgii i inżynierii materiałowej” (Katowice 2001) oraz 3. „Acoustics Methods and Mechanics in Biomedical Engineering” (Zakopane 1998). Był współautorem skryptu *Biofizyka lekarska. Materiały do ćwiczeń i seminariów dla studentów Wydziału Lekarskiego*. Red. J. Grzesik (Katowice 1994), autorem i współautorem 4 artykułów zamieszczonych w polskich cza-

sopismach naukowych oraz 20 doniesień zjazdowych. Z dużym zaangażowaniem prowadził ćwiczenia i seminaria z biofizyki lekarskiej i fizyki medycznej dla studentów I i III roku medycyny (od 1976), ćwiczenia laboratoryjne z biofizyki dla studentów I roku pielęgniarstwa (od 1983), ćwiczenia z informatyki medycznej dla studentów VI roku medycyny (od 1989) i wykłady z biofizyki dla studentów I roku Uniwersytetu Śląskiego (od 1994). Od 1992 roku pełnił funkcję kierownika ćwiczeń. W ramach STN był opiekunem grupy biofizycznej na obozie naukowym w Wodzisławiu Śląskim (1976). Otrzymał nagrodę III st. Rektora ŚAM (1985).

W 1988 r. zawarł związek małżeński z Barbarą Czernohorską, miał córkę Annę (uczenica). Zmarł 21 XI 2004 w Zabrze, został pochowany na cmentarzu przy parafii św. Andrzeja w Zabrze.

Doktor Stanisław Grabiński przede wszystkim był dobrym i cenionym dydaktykiem o wysokich umiejętnościach i rozległej wiedzy. Brał udział w opracowaniu technicznym nowych zestawów ćwiczeń z biofizyki dla studentów, a także w opracowywaniu pomocy dydaktycznych (np. instrukcji i makiet). Chętnie udzielał wielorakiej pomocy (głównie merytorycznej i szkoleniowej) współpracownikom i studentom. Szczególne zasługi położył w dziedzinie organizacji pracy w Katedrze: opiekował się magazynowanym sprzętem i aparaturą naukowo-badawczą, nadzorował inwentaryzację majątku Katedry. Był znakomitym kolegą i szlachetnym człowiekiem.

Joanna Miozga

KRONIKA

(październik-grudzień 2004)

- * 21 października przed gmachem rektoratu ŚAM odbyła się uroczystość odsłonięcia obelisku poświęconego doktorowi **Andrzejowi Mielęckiemu**. W uroczystości, której gospodarzem był prezydent Katowic **Piotr Uszok**, uczestniczył m.in. rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**.
- * 21 października rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wziął udział w zorganizowanym w Uniwersytecie Śląskim spotkaniu rektorów uczelni państwowych regionu śląskiego, członków Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich, z prezesem Rady Ministrów **Markiem Belką**. Spotkanie było poświęcone problemom związanym z przyszłością nauki oraz szkolnictwa wyższego w Polsce.
- * 22 października odbyła się w Katowicach I Zabrzeńsko-Lwowska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Actualia Neurologica”, której organizatorem była Katedra i Klinika Neurologii ŚAM w Zabrzu, kierowana przez prof. dr hab. **Krystynę Pierchałę**. Konferencji patronował rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** (szersza informacja str. 11).
- * 27 października i 17 listopada odbyły się w sali Senatu ŚAM spotkania władz uczelni i dyrektorów szpitali klinicznych z przedstawicielami Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia (ŚOW NFZ), dotyczące kontraktowania świadczeń zdrowotnych ze szpitalami medycznymi. W wyniku spotkań, w których ze strony akademii uczestniczyli rektor ŚAM prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**, prorektor ds. klinicznych ŚAM prof. dr hab. **Andrzej Nowak** oraz zastępca dyrektora ds. ochrony zdrowia lek. **Urszula Urbanowicz**, a ze strony ŚOW NFZ – dyrektor **Marek Piekarski**, zastępca dyrektora ds. medycznych **Lech Wędrychowicz** oraz zastępca dyrektora do spraw ekonomiczno-finansowych **Janusz Łach**, podjęto decyzje o przeznaczeniu dodatkowych funduszy na leczenie szpitalne i podniesieniu stawki za punkt kontraktowy w szpitalach klinicznych do 10 złotych, a także wyrażono zgodę na finansowanie 20% nadwykonań.
- * 29 października w auli A-3 odbyło się dyplomatorium 192 absolwentów Wydziału Lekarskiego w Katowicach. Dyplomy wręczali dziekan Wydziału Lekarskiego, prof. dr hab. **Ewa Malecka-Tendera** oraz prorektor ds. klinicznych, prof. dr hab. **Andrzej Nowak**. W uroczystości uczestniczyli również prodziekani prof. dr hab. **Jolanna Lewin-Kowalik** i prof. dr hab. **Eugeniusz Kucharz**, a także prof. dr hab. **Krzysztof Ziaja** – kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej i Naczyni w Katowicach Ochojcu oraz dr **Maciej Hamankiewicz** – przewodniczący Śląskiej Izby Lekarskiej.
- * 3 listopada rektor ŚAM prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wręczył 32 osobom listy gratulacyjne za wyróżnione rozprawy doktorskie.
- * W dniach 4–5 listopada w Górnośląskim Centrum Medycznym ŚAM w Katowicach Ochojcu odbyły się warsztaty kardiologiczne zorganizowane przez Klinikę Elektrokardiologii, kierowaną przez dr. hab. **Włodzimierza Kargula**, prof. nadzw. ŚAM. Podczas warsztatów, w których uczestniczyło 150 lekarzy z całej Polski, profesor **Phillipe Ritter** z Francji wykonał operacje polegające na wszczepieniu rozruszników serca nowej generacji, które pozwalają na synchronizację pracy komór i przedsionków serca.
- * 5 listopada prof. dr hab. **Andrzej Bochenek**, kierownik I Katedry i Kliniki Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu, otrzymał najwyższe odznaczenie Polskiego Towarzystwa Lekarskiego – medal „Gloria Medicinae”, przyznany za szczególne oddanie pacjentom i twórczy wkład w rozwój medycyny. Uroczystość odbyła się w Łazienkach Królewskich w Warszawie.
- * Podczas odbywających się w Brukseli w dniach 16–21 listopada 53. Targów „Brussels Eureka! 2004” główną nagrodę otrzymała pneumatyczna komora wspomaganie serca POLVAD, opracowana przez zespół Pracowni Sztucznego Serca kierowanej przez prof. dr hab. **Zbigniewa Religę** (szersza informacja str. 15).
- * 16 listopada w rektoracie ŚAM odbyło się kolejne posiedzenie Komitetu Programu „Matka i Dziecko”.
- * 17 listopada w Bibliotece Głównej ŚAM miała miejsce kolejna wystawa najnowszych medycznych książek zagranicznych przygotowana przez firmę International Publishing Service.
- * W dniach 18–19 listopada rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w odbywającej się w Warszawie Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Podczas konferencji przyjęto uchwały dotyczące m.in.: utworzenia Sieci Wschodnio-Europejskiej (Eat-European Net), zmian w projekcie ustawy o wspieraniu zatrudnienia oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, projektu ustawy o wspieraniu działalności innowacyjnej, roli szkół wyższych w Procesie Bolońskim, terminu ogłoszenia przez uczelnie warunków rekrutacji oraz finansowania badań naukowych.
- * W dniach 18–20 listopada odbyło się w Teatrze Śląskim Katowicach 4 Katowickie Seminarium: Postępy w nefrologii i nadciśnieniu tętniczym, zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Nefrologiczne oraz Katedrę i Klinikę Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii ŚAM w Katowicach, kierowaną przez prof. dr hab. **Andrzeja Więcka**. W seminarium, które zgromadziło ponad 500 uczestników, referaty wygłosiło 35 osób, w tym 5 z zagranicy.
- * 20 listopada odbyło się w Zabrzu zebranie naukowo-szkoleniowe Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego oraz Regionalnego Oddziału Śląskiego Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Implantologii Stomatologicznej, w którym uczestniczył m.in. dr hab. **Rafał Koszowski** – kierownik Katedry i Zakładu Chirurgii Stomatologicznej ŚAM w Bytomiu (szersza informacja str. 12).
- * 20 listopada w zabrzańskim Domu Muzyki i Tańca odbył się doroczny koncert „Serce za serce”, dedykowany osobom i instytucjom wspierającym Fundację Rozwoju Kardiochirurgii, kierowaną przez prof. dr hab. **Zbigniewa Religę**, w badaniach nad biologiczną zastawką i sztucznym sercem. W tym roku statuetki „Oskary serca” przyznano: PKO BP S.A. i Inteligo Financial Services S.A. z Warszawy, Spółce Anex z Siemianowic Śląskich, Rafinerii Trzebinia, katowickiej Łoży Business Centre Club oraz krakowskiej spółce Naturell Polska. Galę uświetnił występ Orkiestry Symfonicznej KWK „Staszic” oraz słoweńskiej grupy rockowej Siddharta.
- * 20 listopada w Szpitalu Klinicznym nr 5 w Katowicach, kierowanym przez prof. dr hab. **Ariadnę Gierek-**

KRONIKA

(październik-grudzień 2004)

- Łapińską**, odbyły się warsztaty okulistyczne poświęcone chirurgicznemu metodom korekcji wzroku. Uczestnicy warsztatów mieli możliwość obejrzenia zabiegów wszczepiania różnego typu soczewek wewnątrzgalkowych wykonywanych przez światowej sławy specjalistów w dziedzinie okulistyki. Największe zainteresowanie wzbudził zabieg wszczepienia soczewki tylnokomorowej przeprowadzony przez profesora **Heinricha Bleckmanna** z Niemiec.
- * 22 listopada odbyło się posiedzenie Komitetu śląskiego oddziału Stowarzyszenia Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia, podczas którego przewodniczący Komitetu prof. dr hab. **Franciszek Kokot** przekazał 40 placówkom ochrony zdrowia aparaty holterowskie wraz z niezbędnym oprzyrządowaniem.
 - * W dniach 25–27 listopada odbyło się w Ustroniu 9. Sympozjum Sekcji Kardiologii Eksperymentalnej Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, którego organizatorem była II Katedra i Klinika Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu, kierowana przez prof. dr hab. **Stanisława Wosia** (szersza informacja str. 14).
 - * 26 listopada w zabrzańskim Domu Muzyki i Tańca odbyło się dyplomatium absolwentów Wydziału Lekarskiego (153 osoby) i Oddziału Stomatologicznego (110 osób). Dyplomy wręczali prorektor ds. szkolenia podyplomowego, prof. dr hab. **Antoni Dyduch** oraz prodziekan Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrze, prof. dr hab. **Ryszard Szkilnik** i prof. dr hab. **Tadeusz Cieślak**. Podczas uroczystości, w której uczestniczył również duszpasterz akademicki ks. **Andrzej Płatkowski**, dr n. biol. **Tadeusz Wieczorek** – kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w Zabrze Rokitnicy wręczył dziewięciu absolwentom – wielokrotnym reprezentantom uczelni w regionalnych i krajowych zawodach sportowych – pamiątkowe medale.
 - * W dniach 27–28 listopada odbyła się w Bielsku-Białej konferencja Polskiej Grupy ds. Leczenia Białaczek u Dorosłych, zorganizowana przez Katedrę i Klinikę Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach, kierowaną przez prof. dr hab. **Jerzego Hołowieckiego**.
 - * 1 grudnia na Zamku Królewskim w Warszawie rozstrzygnięto konkurs Sukces Roku 2004 w Ochronie Zdrowia – Liderzy Medycyny. W kategorii publicznych zakładów opieki zdrowotnej tytuł Menedżera Medycyny Roku 2004 otrzymał prof. dr hab. **Marian Zembala**, kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiochirurgii i Transplantologii ŚAM w Zabrze.
 - * W dniach 2–4 grudnia odbyła się w Wiśle konferencja pt. Aktualne problemy w perinatologii i ginekologii, której organizatorem była Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Bytomiu, kierowana przez dr hab. **Anitę Olejek**, prof. nadzw. ŚAM.
 - * 8 grudnia rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wręczył wyróżniającym się naukowcom naszej uczelni dyplomy i nagrody rektorskie w zakresie działalności naukowej (42 osoby) i dydaktycznej (47 osób).
 - * 9 grudnia otwarto po generalnym remoncie mieszczącą się w Centralnym szpitalu Klinicznym ŚAM w Katowicach Ligocie Klinikę Neonatologii, kierowaną przez dr hab. **Malgorzatę Baumert**.
- Paweł Bojko*
-
- * Prof. dr hab. **Zbigniew Religa** w wywiadzie udzielonym „Pulsowi Medycyny” przedstawił swój projekt naprawy systemu opieki zdrowotnej. Profesor ujawnił, że jest gotów współtworzyć politykę zdrowotną nowego rządu, w którym – jeśli pojawi się taka propozycja – zgodzi się objąć stanowisko ministra zdrowia (**Anna Gwozdowska**, *Jeśli będę musiał, zostanę ministrem zdrowia*, nr 21, 13–26 października 2004).
- * Prof. dr hab. **Aleksander Sieroń** był członkiem Jury, organizowanego przez tygodnik „Polityka” konkursu pt. „Zostańcie z nami”, przyznającego stypendia młodym naukowcom. Podczas tegorocznej akcji spośród pretendujących do nagród 300 kandydatów, uhonorowano 23 osoby (**Mariusz Czubaj**, *Jasna strona nauki*, „Polityka” nr 42, 16 października 2004).
- * Polska należy do państw europejskich o jednym z najwyższych wskaźników umieralności na choroby układu sercowo-naczyniowego. Przyczyny oraz sposoby zmiany tej sytuacji omówił

PRZECZYTALIŚMY ...

(październik-grudzień 2004)

na łamach „Gościa Niedzielnego” prof. dr hab. **Andrzej Bochenek** (**Barbara Gruszka-Zych**, „*Serco-wa*” *epidemia*, „Gość Niedzielnego” nr 42, 17 października 2004).

- * Na temat homeopatii z prof. dr hab. **Zbigniewem Hermanem**, kierownikiem Katedry Farmakologii i Zakładu Farmakologii Klinicznej ŚAM w Katowicach Ligocie rozmawiał ks. **Tomasz Jaklewicz** (*Bardziej magia niż nauka*, „Gość Niedzielnego” nr 42, 17 października 2004).
- * Nowe kierunki studiów uruchomione na Wydziale Farmaceutycznym i Oddziale Analizy Medycznej ŚAM w Sosnowcu zaprezentowała na łamach „Gazety Farmaceutycznej” i „Apothecarius” dziekan tego wydziału, prof. dr hab. **Krystyna Olczyk** (Z cyklu: *Mówią dziekani*, „Gazeta Farmaceu-

tyczna” nr 10, październik 2004; **Jarosław Lewicki**, *Interdyscyplinarny wydział*, „Apothecarius – Śląskie Forum Farmaceutyczne” nr 3, 2004).

- * Problematykę dotyczącą wad wzroku oraz możliwości ich leczenia przybliżyła czytelnikom „Gazety Wyborczej” (nr 244, 16 października 2004, dodatek „Zdrowie i Uroda”) prof. dr hab. **Ariadna Gierek-Łapińska**, kierownik Katedry i Kliniki Okulistyki ŚAM w Katowicach.
- * W opracowanym przez dziennik „Rzeczpospolita” rankingu 100 najlepszych wielospecjalistycznych i onkologicznych szpitali publicznych znalazły się Centralny Szpital Kliniczny (9 lokata) oraz Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki (75 lokata) w Katowicach Ligocie (*Ranking szpitali 2004*, „Rzeczpospolita” nr 252, 26 października 2004 [dodatek]; **Barbara Ciszewska**, *Życzliwi pionierzy*, tamże; „Metropol-Warszawa” nr 201, 27 października 2004).
- * Jak uchronić się przed schorzeniami zatok, doradzała czytelnikom „Gazety

- Wyborczej” prof. dr hab. **Tatiana Gierek**, kierownik Katedry i Kliniki Laryngologii ŚAM w Katowicach (**Krystyna Bochenek**, *Bolą zatoki, nos zatkany*, „Gazeta Wyborcza – Wrocław” nr 256, 30 października/1 listopada 2004).
- * Zdaniem prof. dr hab. **Eugeniusza Kucharza**, kierownika Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Reumatologii ŚAM w Katowicach Ochojcu, leczenie osteoporozy ma charakter tylko objawowy. Odpowiednia terapia umożliwia jedynie zatrzymanie procesu chorobowego bez możliwości usunięcia jego przyczyn („Dziennik Zachodni” nr 256, 30 października/1 listopada 2004, dodatek).
 - * Na łamach „Służby Zdrowia” (nr 81/84, 21 października/1 listopada 2004) oraz „Pro Medico” (nr 109, październik 2004) ukazały się wspomnienia prezentujące sylwetkę zmarłego w październiku dr. **Jerzego Kurkowskiego**, dyrektora Centralnego Szpitala Klinicznego ŚAM w Katowicach Ligocie.
 - * Centralny Szpital Kliniczny ŚAM w Katowicach Ligocie może zostać zmuszony do zwrotu 400 tys. złotych dotacji otrzymanych z Ministerstwa Zdrowia. Spór, który rozstrzygany jest przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Warszawie, wynika z kilkudniowego przekroczenia terminu rozliczenia dotacji (**Anna Grabowska**, *Popłoch przed salą operacyjną*, „Rzeczpospolita” nr 262, 8 listopada 2004).
 - * Prof. dr hab. **Jerzy Hołowiecki**, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach, wypowiedział się na łamach „Trybuny Śląskiej” (nr 264, 10/11 listopada 2004) na temat trudności związanych z leczeniem białaczki lekiem Glivec.
 - * Z dr. hab. **Pawłem Buszmanem**, adiunktem III Katedry i Kliniki Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu, na temat czynników ryzyka oraz sposobów leczenia miażdżycy rozmawiała na łamach „Trybuny Śląskiej” red. **Maria Zawala** (*Miażdżycza nie ominie*, „Trybuna Śląska” nr 265, 12 listopada 2004).
 - * Na temat konieczności zapewnienia godnego umierania osobom znajdującym się w stanie terminalnym, z dr **Jadwigą Pyszkowską**, kierownikiem Zakładu Medycyny i Opieki Paliatywnej ŚAM w Katowicach Ligocie, rozmawiał red. **Daniel Tresenberg** (*Śmierć jak podróż*, „Raport” nr 11, listopad 2004).
 - * Śląscy lekarze stażysty uzyskali bardzo dobre wyniki w przeprowadzonym po raz pierwszy, obowiązującym od tego roku, Lekarskim Egzaminie Państwowym. Z 235 stażystów egzaminu nie zdały tylko dwie osoby, a lek. **Elżbieta Meszyńska** – absolwentka Wydziału Lekarskiego ŚAM w Katowicach osiągnęła najlepszy wynik w kraju, otrzymując 182 punkty na 197 możliwych (**Judyta Watola**, *Nasi wśród najLEPszych*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 268, 16 listopada 2004; zob. też **KAMA**, *Zdali bez wstydu*, „Gazeta Wyborcza – Białystok” nr 268, 16 listopada 2004).
 - * Na łamach miesięcznika „Raport” rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** oraz prof. dr hab. **Andrzej Bochenek**, kierownik I Katedry i Kliniki Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu, wypowiedzieli się na temat przyczyn i skutków wyjazdów z Polski lekarzy, reprezentujących często wąskie dziedziny medycyny (**Daniel Tresenberg**, *Judym mówi adieu!*, „Raport” nr 11, listopad 2004).
 - * O profesorze **Franciszku Kokocie** – wybitnym nefrologu, jego poczuciu humoru oraz niezwykłej pracowitości opowiadali w „Gazecie Wyborczej” współpracownicy i przyjaciele profesora (**Judyta Watola**, *Zupę jadam z puszki*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 277, 26 listopada 2004).
 - * Sejm przyjął wniosek Sejmowej Komisji Zdrowia w sprawie wykreślenia z przyszłorocznej ustawy budżetowej Akademickiego Centrum Medycznego w Zabrze. Rektor ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wystosował w tej sprawie protest do Komisji Finansów Publicznych (**JUDY**, *ACM skreślone?*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 277, 26 listopada 2004; **Judyta Watola**, *Wiara w montaż*, „Gazeta Wyborcza – Katowice” nr 280, 30 listopada 2004; **AGA**, *Akademia kontratakuje, senator prostuje*, „Trybuna Śląska” nr 281, 1 grudnia 2004).
 - * Prof. dr hab. **Marian Zembala**, kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiochirurgii i Transplantologii ŚAM w Zabrzu wypowiedział się w toczącej się na łamach tygodnika „Polityka” dyskusji dotyczącej polskiej transplantologii (**Michał Henzler**, *Zagubione serca (i inne narządy)*, „Polityka” nr 48, 27 listopada 2004).
 - * Na temat wkładu prowadzonych na Śląsku badań w rozwój implantacji sztucznych narządów możemy przeczytać w „Gazecie Farmaceutycznej” (**Marcin Podlewski**, *Medyczne cyborgi*, „Gazeta Farmaceutyczna” nr 11, listopad 2004).
 - * W przeprowadzonym przez redakcję tygodnika „Wprost” rankingu szpitali i oddziałów klinicznych wśród najlepszych znalazły się: II Katedra i Klinika Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu (kier. prof. dr hab. **Stanisław Woś**), Katedra i Oddział Kliniczny Kardiochirurgii i Transplantologii ŚAM w Zabrzu (kier. prof. dr hab. **Marian Zembala**), I Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii ŚAM w Zabrzu (kier. dr hab. **Zbigniew Kalarus**), III Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii ŚAM w Zabrzu (kier. prof. dr hab. **Lech Poloński**), Katedra i Oddział Kliniczny Ortopedii ŚAM w Sosnowcu (kier. prof. dr hab. **Tadeusz Gaździk**), Katedra i Klinika Neurochirurgii ŚAM w Katowicach Ligocie (kier. prof. dr hab. **Piotr Bażowski**), Oddział Neurochirurgii Dziecięcej (kier. dr **Marek Mandera**) przy Katedrze i Klinice Chirurgii Dziecięcej ŚAM w Katowicach Ligocie (kier. prof. dr hab. **Janusz Bohosiewicz**), Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Katowicach Ligocie (kier. dr hab. **Jerzy Sikora**), Katedra i Oddział Kliniczny Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Bytomiu (kier. dr hab. **Anita Olejek**, prof. nadzw. ŚAM) oraz Katedra i Oddział Kliniczny Laryngologii ŚAM w Zabrzu (kier. prof. dr hab. **Grzegorz Namysłowski**) (*Gdzie się leczyć*, „Wprost” nr 49, 5 grudnia 2004; *Gdzie się leczyć*, „Wprost” nr 50, 12 grudnia 2004; zob. też: **AGA**, *Górą Śląsk!*, „Dziennik Zachodni” nr 283, 3 grudnia 2004).
 - * Kardiolog z Oddziału Kardiologii SP ZOZ w Nowej Soli, kierowanego przez dr. n. med. **Jarosława Hiczkiwicza**, przeprowadzili pod kierunkiem dr. hab. n. med. **Pawła Buszmana**, adiunkta III Katedry i Kliniki Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu pierwsze w Lubuskim zabiegi balonikowania ((syl), *Parasolka* w żyłę, „Gazeta Lubuska” nr 279, 29 listopada 2004).
 - * Na łamach „Menedżera Zdrowia” (nr 9, 2004) ukazał się wywiad z prof. dr. hab. **Marianem Zembalą**, dyrektorem Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu, uhonorowanym tytułem Menedżer Roku 2004 w ochronie zdrowia.

VADE MECUM

Poradnik dla użytkowników naszej biblioteki

Zasady zapisu bibliografii załącznikowej i przypisów w pracach doktorskich i habilitacyjnych powstających w Śląskiej Akademii Medycznej

W związku z coraz licznymi zapytaniami i wątpliwościami osób przygotowujących prace doktorskie i habilitacyjne, przypominamy obowiązujące zasady opracowania przypisów i bibliografii.

Elementy składowe dysertacji doktorskiej i rozprawy habilitacyjnej stanowią: karta tytułowa, spis treści, wykaz skrótów, tekst pracy, przypisy, bibliografia, wykazy rycin, tabel, fotografii oraz streszczenia (w języku polskim i angielskim).

Przypisy są podstawowym składnikiem aparatu naukowego każdej pracy naukowej. Rozróżnia się dwa rodzaje przypisów – bibliograficzne i objaśniające.

Przypisy bibliograficzne w pracach z zakresu podstawowych oraz klinicznych nauk medycznych mają formę odwołań do numerów odpowiednich pozycji piśmiennictwa. Podaje się je w nawiasie kwadratowym po fragmencie tekstu odwołującym się do danej pozycji.

Przypisy objaśniające stosuje się w celu uściślenia terminologii, podania danych biograficznych, interpretacji cytowanych tekstów oraz wszelkich informacji zmierzających do bliższego wyjaśnienia omawianej problematyki. Przypisy takie oznacza się w tekście kolejną liczbą (rzadziej literą alfabetu lub znakiem graficznym), a ich objaśnienia umieszcza się u dołu tej samej strony tekstu, do którego się odnoszą (w tym przypadku oddziela się je od tekstu zwykle poziomą linią), rzadziej po rozdziale lub po tekście głównym.

Bibliografia, czyli zestawienie wykorzystanego do potrzeb pracy piśmiennictwa, jest istotną częścią rozprawy naukowej. Powinna ograniczyć się do pozycji bezpośrednio związanych z realizowanym tematem badań.

Elementy opisu bibliograficznego:

- 1. Druki zwarte (książki)** jednego lub więcej autorów: nazwisko(a) i inicjały imion autora(ów); tytuł książki; kolejne wydanie (oprócz pierwszego); miejsce wydania; wydawca lub jego ogólnie przyjęty skrót; rok wydania; liczba stron.

Przykład:

Vasta R., Haith M.M., Miller S.A.: Psychologia dziecka. Wyd. 3 zmien. Warszawa: WSiP 2004. 768 s.

- 2. Prace zbiorowe:** nazwisko(a) i inicjały imion redaktora; skrót red. w nawiasie (w przypadku dzieł angielskojęzycznych Ed.); tytuł. Kolejność pozostałych elementów opisu jak w pkt 1.

Przykład:

Brenner M.A. (Ed.): Management of the diabetic food. Baltimore: Williams a. Wilkins 1987. XVI, 223 s.

- 3. Rozdział (artykuł) niesamoistny wydawniczo** – stanowiący część pracy zbiorowej: nazwisko(a) i inicjały imion autora(ów); tytuł rozdziału; skrót W.; nazwisko(a) i inicjały imion redaktora(rów); tytuł pracy zbiorowej, z której rozdział (artykuł) pochodzi; pozostałe elementy opisu, jak w pkt 2; strony przytaczanego rozdziału.

Przykład:

Glasson M.J.: Twarz, jama ustno-gardłowa. W: MacMahon R.A. (Red.): Poradnik chirurgii dziecięcej. Warszawa: PZWL 1990, s. 134–149.

- 4. Wydawnictwo ciągłe:** tytuł wydawnictwa; nazwisko(a) i inicjały imion redaktora(rów) lub nazwa ciała zbiorowego; rok wydania pierwszego numeru; półpauza; rok wydania ostatniego numeru (jeśli edycja ukończona); miejsce wydania; nazwa wydawnictwa.

Przykład:

Anestezjologia, Intensywna Terapia. Organ Towarzystwa Anestezjologów

Polskich. 1982 nr 1– . Warszawa: PZWL.

- 5. Samodzielny artykuł zamieszczony w czasopiśmie naukowym:** nazwisko(a) i inicjały imion autora(ów) (uwzględniając wszystkich); tytuł pracy; skrót nazwy czasopisma; rok; tom; suplement; nr (w nawiasie) i strony artykułu. Skróty tytułów czasopism powinny być zgodne z wykazem skrótów w Index Medicus (bazie Medline). W przypadku artykułów pisanych cyrylicą należy zastosować transliterację.

Przykład:

Suzuki S., Kasahara K., Futami T.: Ultrasound diagnosis of pathology of the anterior and posterior cruciate ligaments of the knee joint. „Arch. Orthop. Trauma Surg.” 1991, 110(4): 200–203.

- 6. Recenzja** – opisywana jest łącznie z pracą, której dotyczy, po skrócie Rec.:

Przykład:

Agacinski S.: Polityka płci. Przeł. M. Falski. Warszawa: Wydawnictwo KR 2000. Rec.: Szymańska A.: Opresja, parytet – problemy feministyczne. „Etyka” 2003, 36: 282–289.

- 7. Patent** – dane do opisu bibliograficznego przejmują się z pierwszej strony dokumentu: nazwisko(a) i inicjały imion twórcy(ów); tytuł; miejsce opracowania patentu; nazwa kraju; numer patentu; numer zgłoszenia z dnia; data opublikowania.

Przykład:

Reda J.: Sposób zasilania plazmotronu łukowego do cięcia pod wodą i plazmotron łukowy do cięcia pod wodą. Instytut Energii Atomowej, Otwock-Świerk. Polska. Opis patentowy, 152 261, Zgłosz. P. 266569 z 30.06.1987. Opubl. 31.05.1991.

- 8. Dokumenty niepublikowane**, będące maszynopisami, np. doktoraty, prace naukowo-badawcze, sprawozdania z zagranicznych konferencji, zjazdów itp.

Przykłady:

Trampler T., Sikora B.: Sprawozdanie z Konferencji IUFRO odbytej we

VADE MECUM

Poradnik dla użytkowników naszej biblioteki

Francji w okresie 23–30. 06. 1973. 12 s. [maszyn.] Instytut Badań Leśnictwa, Warszawa.

Jędrusik J.: Ośrodkowe efekty wegetatywne tyreoliberyny (THR): wpływ na układ krążenia i oddychania u szczurów. Praca doktorska 1991. Śląska Akademia Medyczna w Katowicach – Kat. i Zakł. Farmakologii w Zabrze. Promotor: prof. dr hab. n. med. R. Brus.

9. Źródła elektroniczne

A. Artykuł z czasopisma w formacie elektronicznym:

Morse S.S.: Factors in the emergence of infectious diseases. „Emerg Infect Dis” [on-line] 1995 Jan-Mar [dostęp 05.06.95];

Adres dostępu: <http://www.cdc.gov/ncidod/EID/eid.htm>.

B. Monografia w formacie elektronicznym:

CDI. Clinical dermatology illustrated [monografia na CD-ROM]. Reeves J.R.T., Maibach H. CMEA Multimedia Group. Producent. Wyd. 2. Wersja 2.0. San Diego: CMEA; 1995.

C. Plik komputerowy – z uwagi na zmieniającą się zawartość pliku zalecane jest posiadanie wydruku/kopii:

Hemodynamics III: the ups and downs of hemodynamics [program komputerowy]. Wersja 2.2. Orlando (FL): Computerized Educational Systems; 1993. (29) [wydruk/kopia u autora].

Oprac. J.M.

Źródła: Zasady redagowania rozpraw doktorskich w Śląskiej Akademii Medycznej. „Biuletyn Informacyjny ŚAM” 1997; 6: 19–22; Puzio A., Ziółkowska K.: Wybrane zagadnienia z metodyki pracy naukowej. Skrypt dla studentów i doktorantów. Wyd. 3 zmien. i uzup. Katowice: ŚAM 1998. 77 s.; Normy dotyczące przypisów oraz bibliografii załącznikowej (PN-ISO 690:2002). Polecamy również opracowanie znajdujące się na stronie internetowej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie: <http://portal.wsiz.rzeszow.pl/pliki/2911.pdf>

INTERNETOWE POMOCE
NAUKOWO-DYDAKTYCZNE

W związku z coraz szerszą ofertą Internetu w zakresie prezentowania materiałów edukacyjnych adresowanych do środowiska medycznego, w bibliotece ŚAM utworzono kolejną witrynę, stanowiącą pomoc dydaktyczną zarówno dla studentów, jak i pracowników naukowych.

W witrynie dostępnej ze strony domowej biblioteki pod adresem

<http://biblioteka.slam.katowice.pl/e-book.htm>

zebrano ponad 500 połączeń do podręczników i książek on-line oraz serwisów przydatnych studentom ze względu na odniesienia do wielu dziedzin medycyny.

Strona zawiera także zbiór adresów do słowników, poradników i encyklopedii medycznych oraz przewodników egzaminacyjnych dla nauczycieli akademickich w wersji on-line. Dostęp do wszystkich adresów jest bezpłatny.

Dla ułatwienia nawigacji po witrynie i dotarcia do rozproszonych w Internecie materiałów, zbiór został podzielony na działy medycyny.

Przypominamy, że korzystanie z książek w formacie PDF (najczęściej są to tzw. textbooks) wymaga zainstalowania w komputerze programu AcrobatReader. Można go ściągnąć nieodpłatnie ze strony naszej uczelni

<http://www.slam.katowice.pl/informa/tech2.htm>

Witryna będzie na bieżąco aktualizowana i poszerzana o nowe adresy.

KATALOG PRZEDMIOTOWY CZASOPISM
ELEKTRONICZNYCH

Katalog Czasopism Elektronicznych tworzony w Bibliotece Głównej ŚAM zawiera już prawie 1500 tytułów.

W celu ułatwienia wyszukiwania konkretnych czasopism w tak dużym zbiorze, utworzony został katalog działowy grupujący periodyki według ułożonych alfabetycznie haseł, określających zawartość treściową czasopisma.

Hasła obejmują najważniejsze działy medycyny (np. alergologia, anestezjologia, biochemia, chirurgia, dermatologia, gastroenterologia, ginekologia, kardiologia, pediatria, onkologia, stomatologia itd.), co upraszcza poszukiwanie nawet wtedy, gdy nie zna się dokładnego tytułu czasopisma.

Korzystający z katalogu bardzo szybko uzyskuje informacje o tym, jakie czasopisma z interesującej go dziedziny znajdują się w zasobach biblioteki wirtualnej.

Nowa wyszukiwarka została opracowana przez mgr. Jacka Podzorskiego (Centrum Informatyki i Informatyzacji ŚAM) oraz Dział Informacji Naukowej BG i znajduje się pod adresem:

<http://biblioteka.slam.katowice.pl/elektroniczne.htm>

VADE MECUM

Poradnik dla użytkowników naszej biblioteki

NOWE OPCJE W BIBLIOGRAFII PRACOWNIKÓW ŚAM

Baza *Bibliografia Pracowników ŚAM od 1998 r.* dostępna na stronie internetowej Biblioteki www.slam.katowice.pl umożliwia wyszukiwanie piśmiennictwa wg różnorodnych kryteriów. Opis bibliograficzny jednostkowego dokumentu prezentowany jest zgodnie z tzw. formatem STANDARDOWYM, który kolejno podaje tytuł oryginału, tytuł w wersji angielskiej, imiona i nazwiska autorów, źródło, charakterystykę formalną, język publikacji oraz punktację wg różnych kryteriów. Każdy element tej formy opisu zaczyna się od nowego wiersza i poprzedzony jest nazwą kategorii.

Baza ta umożliwia prezentowanie opisów bibliograficznych w różnych formatach, co jest niezmiernie istotne przy wykorzystaniu jej m.in. do przygotowania piśmiennictwa poszczególnych autorów.

Wynik wyszukiwania

Zapytanie: (ZA AND SIEROŃ ALEKSANDER R) AND IMPACT FACTOR
Liczba odnalezionych rekordów: 11

(tylko zaznaczone rekordy spośród opisów nr 1-20)

[Przejdź do opcji zmiany formatu](#) | [Wyświetlenie wyników w wersji do druku](#)

1/1

Tytuł oryginału: Autofluorescence endoscopy for detection of high-grade dysplasia in short-segment Barrett's esophagus
Autorzy: Klaudia [Niepsuj](#), Grzegorz [Niepsuj](#), Wojciech [Cebula](#), Witold [Zieleźnik](#), Mariusz [Adamek](#), Andrzej [Sielańczyk](#), Jakub [Adamczyk](#), Józef [Kurek](#), Aleksander R. [Sieroń](#)
Źródło: - *Gastrointest. Endosc.* 2003 Vol.57 No.5 p.715-719.
Charakt. formalna: ZA
Język publikacji: EN
Wskaźnik Impact Factor ISI: 3.328
Ranking KBN: 13.000
Punktacja wewnętrzna ŚAM: 13.000

Wyświetl ponownie

stosując format: standardowy

W związku z pojawiającymi się problemami przy drukowaniu *Bibliografii* pragniemy przypomnieć, że w celu ułatwienia wykorzystania bazy stworzona została możliwość zmiany formatu wyświetlanych opisów. Aby z tego skorzystać, należy w oknie:

Wynik wyszukiwania

uruchomić:

Przejdź do opcji zmiany formatu

Następnie z listy formatów należy wybrać:

skrócony bez etykiet

i zatwierdzić go przyciskiem:

Wyświetl ponownie

Uwaga: pozostałe formaty nie są jeszcze aktywne, gdyż moduł jest w trakcie rozbudowy.

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości prosimy o skorzystanie z dostępnej na stronie głównej *Bibliografii* Instrukcji do Bazy Bibliografii Pracowników ŚAM <http://www.slam.katowice.pl/expertus/instrukcja.htm> lub o kontakt z Działem Bibliografii i Bibliometrii. Ponawiamy też prośbę o bieżące dostarczanie odbitek wszystkich publikacji, jest to bowiem warunkiem kompletności opracowywanej bazy.

Mgr Regina Piątek
Kierownik Działu Bibliografii
i Bibliometrii

Wynik wyszukiwania

Zapytanie: (ZA AND SIEROŃ ALEKSANDER R) AND IMPACT FACTOR
Liczba odnalezionych rekordów: 11

(tylko zaznaczone rekordy spośród opisów nr 1-20)

[Przejdź do opcji zmiany formatu](#) | [Wyświetlenie wyników w wersji do druku](#)

1/1

Niepsuj Klaudia, Niepsuj Grzegorz, Cebula Wojciech, Zieleźnik Witold, Adamek Mariusz, Sielańczyk Andrzej, Adamczyk Jakub, Kurek Józef, Sieroń Aleksander R. Autofluorescence endoscopy for detection of high-grade dysplasia in short-segment Barrett's esophagus.
- *Gastrointest. Endosc.* 2003 Vol.57 No.5 p.715-719.
IF: 3.328

Wyświetl ponownie

stosując format: skrócony bez etykiet